

УДК 504.054: 504.064, 504.064
№ держреєстрації 0119U102752
Інв. №

МІНІСТЕРСТВО ЕНЕРГЕТИКИ ТА ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ УКРАЇНИ

НАУКОВО-ДОСЛІДНА УСТАНОВА
«УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ
ЕКОЛОГІЧНИХ ПРОБЛЕМ»
(УКРНДІЕП)

61166, м. Харків, вул. Бакуліна, 6, тел./факс (0572) 702 15 92

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор УКРНДІЕП

д-р геогр. наук, проф.

А. В. Гриценко

« _ » грудня 2019 року

ЗВІТ
ПРО НАУКОВО-ДОСЛІДНУ РОБОТУ
за темою № 8/2.1-19

ОЦІНКА ВІДПОВІДНОСТІ ЗАКОНОДАВЧОЇ ТА НОРМАТИВНО-
ПРАВОВОЇ БАЗИ УКРАЇНИ ВИМОГАМ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОТОКОЛУ ПРО
РЕЄСТРИ ВИКИДІВ І ПЕРЕНЕСЕННЯ ЗАБРУДНЮВАЧІВ
(проміжний)

Науковий керівник НДР,
заступник директора з наукової
роботи та маркетингу наукових
досліджень, зав. лабораторії,
д-р екон. наук, старш. наук. співроб.

О. О. Дмитрієва

2019

Результати роботи розглянуто Вченою радою УКРНДІЕП,
протокол від 10 грудня 2019 р. № 7

СПИСОК АВТОРІВ

Керівник НДР: завідувач лабораторії д-р екон. наук, старш. наук. співроб.		О.О. Дмитрієва (вступ, розділи 1, 2, 3, висновки)
Відповідальні виконавці: Провід. наук. співроб., канд. техн. наук, старш. наук. співроб.		В.А. Квасов (вступ, розділи 1, 2, висновки)
Зав. сектору, канд. техн. наук, старш. наук. співроб.		Є.М. Варламов (розділ 3)
Старш. наук. співроб., канд. техн. наук		О. А. Палагута (вступ, розділи 1, 2, висновки, додаток А)
Виконавці: Зав. сектору		Б. В. Лисов (підрозділ 3.2)
Наук. співроб.		В. І. Кривonos (підрозділ 3.3)
Наук. співроб.		В. І. Лисов (підрозділ 3.2)
Наук. співроб.		Л. М. Нестеренко (підрозділ 3.5)
Наук. співроб.		Ю. О. Шовкопляс (підрозділ 3.4)

РЕФЕРАТ

Звіт про НДР: 128 с., 6 табл., 4 рис., 4 дод., 69 джерел.

РЕЄСТР, ВИКИДИ, АТМОСФЕРНЕ ПОВІТРЯ, ВОДА, ЗЕМЛЯ,
ВІДХОДИ, НАВКОЛИШНЄ ПРИРОДНЕ СЕРЕДОВИЩЕ.

Об'єктом дослідження є законодавча та нормативно-правова бази України.

Мета роботи цього етапу є проведення досліджень законодавчої та нормативно-правової бази України природоохоронного напрямку для визначення розділів та статей документів, до яких необхідно внесення змін у відповідності до Протоколу про реєстри викидів і перенесення забруднювачів.

Актуальність роботи полягає в необхідності приведення законодавчої та нормативно-правової бази України у відповідність вимогам реалізації міжнародного «Протоколу про реєстри викидів і перенесення забруднювачів».

Призначенням науково-дослідної роботи є надання пропозицій щодо внесення змін до законодавчих та нормативно-правових документів, що мають забезпечувати реалізацію Протоколу про реєстри викидів і перенесення забруднювачів.

Методи дослідження – статистичний аналіз, оброблення та аналіз отриманих результатів.

Упровадження результатів науково-дослідної роботи допоможуть державі виконати вимоги Протоколу про реєстри викидів і перенесення забруднювачів та впровадити свій реєстр викидів та перенесення забруднювачів в Україні.

ЗМІСТ

Перелік скорочень, умовних позначок, одиниць і термінів.....	5
Вступ.....	6
1 Дослідження стану використання реєстру викидів та перенесення забруднювачів в країнах ЄС	10
2 Дослідження рівня впровадження Протоколу в Україні станом на 2019 рік та визначення проблем, що виникли	18
3 Дослідження законодавчої та нормативно-правової бази України щодо змін відповідно до вимог реалізації Протоколу про реєстри викидів і перенесення забруднювачів.....	27
3.1 Загальні природоохоронні документи.....	27
3.2 Дослідження законодавчої та нормативно-правової бази України за напрямком охорони атмосферного повітря.....	29
3.3 Дослідження законодавчої та нормативно-правової бази України за напрямком охорони водного середовища.....	37
3.4 Дослідження законодавчої та нормативно-правової бази України за напрямком охорони ґрунтів.....	70
3.5 Дослідження законодавчої та нормативно-правової бази України за напрямком поводження з відходами.....	92
Висновки.....	99
Перелік джерел посилань.....	101
Додаток А Перелік видів діяльності та забруднюючих речовин згідно Протоколу про реєстри викидів та перенесення забруднювачів.....	110
Додаток Б Технічне завдання.....	119
Додаток В Рецензія внутрішня.....	121
Додаток Г Рецензія зовнішня.....	123
Додаток Д Витяг з Протоколу Вченої Ради УКРНДІЕП.....	125

ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ, УМОВНИХ ПОЗНАК, ОДИНИЦЬ І ТЕРМІНІВ

ЄС-РВПЗ – Європейський реєстр викидів та перенесення забруднювачів.

Мінекоенерго – Міністерство енергетики та захисту довкілля України.

НДР – науково-дослідна робота.

НПС – навколишнє природне середовище.

Протокол – Протокол про реєстри викидів та перенесення забруднювачів.

Реєстр – форма систематизації, обліку, список, перелік, опис, система.

РВПЗ – реєстр викидів і перенесення забруднювачів.

UA-РВПЗ – реєстр викидів і перенесення забруднювачів в Україні.

ВСТУП

Для України, яка оголосила стратегічний курс на вступ до Європейського Союзу (ЄС), активна участь у глобальному русі світової спільноти є одним із вирішальних чинників інтеграційного процесу. Досвід передових країн свідчить, що прогресивний соціально-економічний розвиток суспільства неможливий без ефективного управління природоохоронною діяльністю. Тому на сьогодні найбільш актуальною задачею є адаптація української системи регулювання стану довкілля до норм ЄС щодо охорони атмосферного повітря, якості питної води, стічних та поверхневих вод, контролю виробництва, торгівлі та використання хімікатів задля захисту довкілля та здоров'я людей від екологічних ризиків [1].

Визначивши курс на євроінтеграцію, Україна взяла на себе зобов'язання поступово наблизити своє законодавство до законодавства ЄС в різних галузях співробітництва. Пріоритетним напрямом української зовнішньої політики є досягнення відповідності правової системи України до вимог, що висуваються ЄС. Невід'ємною частиною вказаної програми є Перелік актів законодавства України та ЄС у пріоритетних сферах адаптації, у тому числі й охороні навколишнього природного середовища [2].

Збереження навколишнього середовища є світовою тенденцією. Досвід передових країн свідчить, що прогресивний соціально-економічний розвиток суспільства неможливий без ефективного управління природоохоронною діяльністю. Охорона навколишнього середовища для європейської спільноти є однією з найбільш актуальних проблем у сфері економічного і політичного життя, а відтак і у сфері правового регулювання. Європейські еколого-правові норми мають на меті збереження, охорону, відновлення природних об'єктів, сприяння підвищенню якості життя та безпеки населення Європейського Союзу [3].

Робота відповідає основним пріоритетам Міністерства енергетики та

захисту довкілля України (Мінекоенерго): «Реалізація заходів з впровадження Протоколу про реєстри викидів і перенесення забруднювачів для створення та забезпечення функціонування Єдиної уніфікованої електронної системи інформації про дозволи, звіти, матеріали перевірок у сфері охорони довкілля (національного Реєстру викидів і перенесення забруднювачів)» [4].

Робота виконується згідно плану науково-дослідних робіт УКРНДІЕП на 2019 рік за темою «Оцінка відповідності законодавчої та нормативно-правової бази України вимогам реалізації Протоколу про реєстри викидів і перенесення забруднювачів».

Актуальність роботи полягає в необхідності приведення законодавчої та нормативно-правової бази України у відповідність вимогам реалізації міжнародного «Протоколу про реєстри викидів і перенесення забруднювачів» [5]. Проведення досліджень законодавчої та нормативно-правової бази України природоохоронного напрямку для визначення розділів та статей документів, до яких необхідно внесення змін у відповідності до Протоколу.

Конституційним правом громадян України є отримання повної, достовірної та своєчасної інформації про стан навколишнього природного середовища (НПС), ступеня його забруднення, вжиті заходи з його охорони і оздоровлення. Ефективний захист конституційного права на сприятливе навколишнє середовище неможливий без відповідного забезпечення громадськості якісною екологічною інформацією. Одним з інструментів забезпечення захисту права на сприятливе навколишнє середовище в міжнародній практиці є Реєстри викидів і перенесення забруднювачів.

У 2003 році Україна спільно з 35 державами підписала Протокол про реєстри викидів і перенесення забруднювачів до Конвенції про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля (Орхуська конвенція). Станом на 2014 рік Протокол підписали 38 країн, ратифікували 33 країни та Європейський Союз.

Відповідно до Указу Президента України від 12.01.2015 р. № 5/2015

«Про Стратегію сталого розвитку «Україна-2020» [6] та Розпорядження Кабінету Міністрів України від 04.03.2015 р. № 213-р «Про затвердження плану заходів з виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України та Стратегії сталого розвитку «Україна-2020» у 2015 році» [7] Міністерство екології та природних ресурсів розробило проект Закону України «Про ратифікацію Протоколу про реєстри викидів і перенесення забруднювачів».

У зв'язку з ратифікацією Протоколу Законом України № 980-VIII від 03.02.2016 р. [8] необхідно провести цілий ряд заходів щодо реалізації реєстру викидів і перенесення забруднювачів (РВПЗ) в Україні (UA-РВПЗ), одними з основних серед яких є розроблення структури UA-РВПЗ, внесення змін до законодавчих актів та статистичної звітності підприємств України з урахуванням принципів та вимог Протоколу.

Основна мета UA-РВПЗ – забезпечення доступу громадськості України до інформації про викиди і перенесення забруднювачів і відходів, зниження і запобігання деградації НПС від забруднення.

UA-РВПЗ повинно представляти собою національну базу екологічних даних або опис потенційно небезпечних хімічних речовин і (або) забруднюючих речовин, що надходять в атмосферу, воду, землі або транспортуються з території підприємств для обробки та утилізації.

Створення бази даних UA-РВПЗ стимулює запобігання забруднення НПС, оскільки результати реєстру допомагають точно визначити підприємства як кандидатів на впровадження технологій більш чистого виробництва, що стане ефективним капіталовкладенням для підприємств.

Інформуванням щодо викидів і перенесення забруднювачів в Україні за допомогою баз даних UA-РВПЗ повинні бути охоплені всі зацікавлені сторони: населення, неурядовий сектор, державні органи і промисловість України. Користувачі повинні мати різні рівні доступу до баз даних UA-РВПЗ, які визначаються мірою необхідності використання для прийняття управлінських рішень, тому має бути проведена структуризація переліку користувачів. Даний підхід дозволить досягти відчутних результатів щодо

забезпечення своєчасного реагування на зміни у якості НПС різних рівнів влади. Інформування громадськості щодо забруднювачів, що занесені до UA-RВПЗ, може здійснюватися через соціальні мережі Інтернет (наприклад, «Facebook», «Telegram») та телебачення.

UA-RВПЗ повинен створювати важливий механізм для підвищення корпоративної підзвітності, зменшення забруднення та сприяння сталому розвитку в регіонах та в Україні в цілому.

Метою науково-дослідної роботи (НДР) цього етапу є проведення досліджень законодавчої та нормативно-правової бази України природоохоронного напрямку для визначення розділів та статей документів, до яких необхідно внесення змін у відповідності до Протоколу.

Призначенням НДР є надання пропозицій щодо внесення змін до законодавчих та нормативно-правових документів, що мають забезпечувати реалізацію Протоколу.

1 ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ ВИКОРИСТАННЯ РЕЄСТРУ ВИКИДІВ ТА ПЕРЕНЕСЕННЯ ЗАБРУДНЮВАЧІВ В КРАЇНАХ ЄС

Вперше ідея створення РВПЗ виникла в Сполучених Штатах після двох аварій на хімічних виробництвах: трагічної аварії в Бхопалі (Індія) в 1984 р і інциденту в американському Інституті в Західній Вірджинії (США) в 1985 р.

Аварія в індійському місті Бхопал сталася на хімічному заводі Union Carbide 3 грудня 1984 року і спричинила смерть 18 тисяч осіб, з них 3 тисячі людей загинули безпосередньо в день трагедії, і 15 тисяч – в наступні роки. За різними даними, загальна кількість постраждалих оцінюється в 150-600 тисяч чоловік. Ці цифри дають підставу вважати бхопальську трагедію найбільшою в світі техногенною катастрофою за кількістю жертв. Друга аварія сталася 11 серпня 1985 р США (Institute plant in the Kanawha Valley of West Virginia), коли 500 галонів високотоксичних речовин потрапила в навколишнє середовище з заводу інституту. Ця аварія обійшлася без жертв, але 134 людини потрапили до лікарні.

Незабаром після цього Конгрес США схвалив Закон про планування дій в надзвичайних ситуаціях і право населення на інформацію (Emergency Planning and Community Right-to-Know Act of 1986), який передбачає створення реєстру, названого Кадастром токсичних викидів [9], що дозволяє відстежувати викиди в усі природні середовища (атмосферу, воду і землю) і перенесення за межі ділянок понад 600 видів хімічних речовин. Інші країни, наприклад Австралія [10] і Канада [11], наслідували цей приклад і розробили національні системи РВПЗ.

Перелік основних країн світу, які розробили та впровадили національні РВПЗ, наведені в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1 – Країни світу, що розробили та впровадили національні РВПЗ

№ п/п	Країна	Характеристика РВПЗ
1.	США	<p>Створено Реєстр викидів токсичних речовин (TRI). Є необхідною звітність TRI з боку всіх підприємств виробничого сектору, що мають штат з 10 і більш співробітників і виробляють більш 25 тисяч фунтів внесених у списки хімічних речовин. На цей час вимоги звітності поширені на федеральні виробничі об'єкти, і, починаючи з 1998 року, ще 7 промислових груп повинні надавати дані в TRI. Більш 600 токсичних речовин урахуються TRI. Першорядне завдання американської системи TRI полягає у підтримці принципу «суспільство має право знати», тому інформація, яка представляється виробничими об'єктами, абсолютно доступна й активно поширюється в суспільстві. EPA публікує річні звіти TRI, які можна одержати безкоштовно. Ці дані також широко доступні через систему суспільних бібліотек США, інтерактивно через Мережу «Right-to-Know Net», на компакт-дисках (CD-ROM) і в системі Internet.</p>
2.	Канада	<p>Створено Канадський Національний РВПЗ (Canadian National Pollutant Release Inventory, NPRI). Цей реєстр, подібний за структурою з TRI у США. Він повинен служити інструментом для виявлення потенційних проблем, пов'язаних зі станом навколишнього середовища, і для підтримки добровільних дій, спрямованих на зниження викидів токсичних речовин. На додаток до цього, NPRI був розроблений для гармонізації вимог звітності на всіх урядових рівнях і для всіх природних середовищ. Список NPRI включає 178 хімічних речовин. Дані збираються обласними органами управління. Вимоги NPRI не прив'язані до якихось конкретних сфер промисловості, однак деякі галузі, такі як гірська промисловість, роздрібна торгівля, а також сільське господарство звільнені від необхідності виконувати ці вимоги. Дані, що збираються NPRI, поширюються у вигляді річного звіту. Цей звіт і неопрацьовані дані також доступні в електронному варіанті, зокрема, через Internet.</p>

Продовження табл. 1.1

1	2	3
3.	Австралія	<p>В грудні 1992 року в Австралії було ухвалене рішення про створення Національного реєстру забруднювачів (NPI) для забезпечення щорічної звітності по речовинах, що викидаються в навколишнє середовище. Запропонований NPI повинен містити інформацію з антропогенних викидів речовин у навколишнє середовище. Створено список речовин, що підлягають звітності, у населення країни є право пропонувати які-небудь речовини для внесення в цей список або викреслювання з нього. База даних Національного реєстру забруднювачів включає географічне представлення даних, для того щоб уможливити перегляд інформації з назви місця, речовини, компанії, виду діяльності або по будь-якій комбінації цих параметрів; база даних доступна, зокрема, через Internet і на компакт-дисках (CD-ROM).</p>
4.	Нідерланди	<p>У Нідерландах з 1974 року функціонує й підтримується реєстр викидів, що містить всебічну інформацію, що періодично поповнюється. Він поєднує дані по емісіях, що представляються промисловими об'єктами, а також автотранспортними, залізничними підприємствами, аеропортами, сферами побутового господарства й землекористування. Промислові викиди визначаються шляхом безпосередньої перевірки підприємств, у той час як інші форми викидів оцінюються за допомогою застосування факторів емісії до статистичних даних. Цілями даного реєстру викидів у більш широких рамках виконання завдань національної й місцевої політики є: складання таблиць викидів найбільших компаній у повітря й воду в національному масштабі; порівнювання викидів різних категорій джерел; прив'язування інформації з викидів з різних джерел до географічних даних для перевірки вірогідності й моделювання розсіювання. Реєстрація конкретних викидів проведена в 1990 р. і охоплює діяльність приблизно 700 компаній і 900 розглянутих речовин. Дані надаються обстежуваними компаніями добровільно. Дані, специфічні для різних виробничих об'єктів.</p>

Продовження табл. 1.1

1	2	3
	Нідерланди (закінчення)	Дані стають доступними для громадськості, хоча частина інформації, яка була зібраною до 1990 року, доступна тільки в загальній формі.
5.	Об'єднане Королівство Великобританії та Північної Ірландії	Створено Реєстр хімічних викидів Об'єданого Королівства Великобританії й Північної Ірландії (United Kingdom Chemical Release Inventory, CRI). У Великобританії в 1991 році, в рамках виконання Акту про захист навколишнього середовища, прийнятого в 1990 році, Об'єднане Королівство ввело новий режим регулювання, що привело до розробки Реєстру хімічних викидів (CRI). Через 7 окремих регіональних реєстрів CRI збирає дані по хімічних викидах по 361 хімічній речовині й 125 ізотопам, зібраних приблизно з 5000 виробничих об'єктів. CRI є частиною системи суспільної реєстрації Інспекторату по забрудненню навколишнього середовища Її Величності, який підтримує участь громадськості в процесі обстеження виробничих об'єктів. Дана система містить усі пункти процедури видачі дозволу (санкції): заява, безпосередньо санкція, спостереження за дотриманням зобов'язань, подробиці будь-яких примусових дій, початих проти даного виробничого об'єкта і т.д. Як частина системи суспільної реєстрації CRI забезпечує населенню доступ до інформації із припустимих меж викидів і реальним викидам, як санкціонованим, так і несанкціонованим. Агентство з охорони навколишнього середовища Великобританії пішло далі вимог, що є в Київському Протоколі, і вимагає також представляти дані про товарну продукцію й споживання енергії, води й сировинних матеріалів з метою розробки інструмента, який допоможе компаніям підвищити їхню ефективність.
6.	Швейцарія	РВПЗ впроваджено з 2009 року. Інформація про викиди конкретних забруднювачів, що здійснюють викиди в атмосферу, воду й ґрунт, а також про перенос відходів і забруднювачів у стічних водах надається громадськості через засоби соціальної мережі Інтернет та засоби масової інформації.

Продовження табл. 1.1

1	2	3
7.	Іспанія	Система РВПЗ розроблена в якості інтегрованого онлайн-інструменту, призначеного для збору, керування та поширення інформації. Система РВПЗ забезпечує доступ для громадськості до кадастрів підприємств, загальної інформації про реєстр РВПЗ і іншим важливим документам і посиланням. В Іспанії, дані РВПЗ визнано особливо важливими для визначення пріоритетів і основних цілей декількох природоохоронних стратегій і, зокрема, використовуються для оцінки потреб у процесі виконання законодавства про відповідальність за збиток навколишньому середовищу.
8.	Хорватія	РВПЗ є частиною веб-сайту Агентства з охорони навколишнього середовища Хорватії. Дані з цього РВПЗ доступні для громадськості. Разом з тим, планується створити окремий веб-сайт РВПЗ, на якому для громадськості буде розміщено ще більше інформації і який дозволить Хорватії готувати відповідні доповіді щодо оглядів результативності екологічної діяльності для Європейської комісії, коли вона приєднається до ЄС.
9.	Польща	Проведено підготовчу роботу для приєднатися до Протоколу. Були розроблені правила РВПЗ. В якості відповідального органу призначені регіональні інспектори. Розроблені веб-портал і електронні системи для обробки й надання даних, а також підготовлені методологічні рекомендації для різних галузей промисловості. Польський РВПЗ суттєво підвищив ефективність вже діючої національної системи екологічних зборів і штрафів за рахунок зіставлення й підтвердження вірогідності відповідних даних.
10.	Німеччина	З червня 2009 року, інформація з РВПЗ доступна для громадськості, це дає промисловим підприємствам можливість інформувати про їх зусилля й досягненнях в області збереження навколишнього природного середовища. РВПЗ підвищують ступінь відкритості й розширюють доступ до екологічної інформації, тим самим сприяючи діалогу між громадськістю, політиками й промисловістю.

Продовження табл. 1.1

1	2	3
	Німеччина (закінчення)	Електронний РВПЗ повністю побудований на основі програмного забезпечення з відкритим вихідним кодом, не вимагає виплати яких-небудь ліцензійних платежів, всім учасникам пропонується використовувати його й надавати допомогу в його розвитку й обміні результатами.
11.	Казахстан	З 2013 року на базі РГП «Інформаційно-аналітичний центр охорони навколишнього середовища» (Орхуський центр) у пілотному порядку Казахстан проводить роботу зі збору й публікації на інтернет-ресурсі інформації із РВПЗ від великих природокористувачів. Протокол включений у Перспективний план укладання міжнародних договорів Республіки Казахстан на 2018 – 2020 рр. У зв'язку із чим, Міністерством енергетики Республіки Казахстан проводяться внутрішньодержавні процедури узгодження Протоколу. Отримані позитивні висновки всіх зацікавлених державних органів, висновки науково-правової експертизи, науково-лінгвістичної експертизи, юридичної експертизи, висновки суб'єктів приватного підприємництва.
12.	Росія	Росія й не підписала Протокол по РВПЗ, робота із РВПЗ ведеться на регіональному рівні за підтримки з боку міжнародних організацій. Дев'ять пілотних регіонів вже визначили своє бажання розробити регіональні РВПЗ. Ці роботи почалися в Астраханській, Волгоградській, Архангельській області, в м. Пермі та м. Санкт-Петербурзі. Свою зацікавленість висловили також Самарська, Іркутська, Челябінська та Свердловська області. Цю діяльність координує Центр міжнародних проектів і Підпрограма ЮНЕП по хімічних речовинах (UNEP Chemicals) при участі представників природоохоронних міністерств і відомств, установ органів охорони здоров'я й регіональних адміністрацій.

На першій нараді сторін Київського Протоколу (20 – 22 квітня 2010 р., Женева), ряд країн поділилися своїм досвідом щодо створення та

впровадження РВПЗ. Вони відзначили основні проблеми й потреби в області розробки РВПЗ, а саме: створення спеціального законодавства й інституціональної бази, яка необхідна для інтеграції збору даних і налагодження потоку інформації. Зокрема, було відзначено, що в цей час діє Європейський реєстр викидів і переносу забруднювачів, який був створений відповідно до Регламенту (ЄС) 166/2006 від 18 січня 2006 р.

Європейський РВПЗ (Є-РВПЗ) – це загальноєвропейський реєстр, який забезпечує легко доступні ключові екологічні дані з промислових об'єктів в країнах-членах Європейського Союзу, а також в Ісландії, Ліхтенштейні, Норвегії, Сербії та Швейцарії [12]. Є-РВПЗ забезпечує можливість участі громадян в обговоренні питань і розробці політики в області навколишнього середовища. Крім того, мультимедійний комплексний підхід, що використовується в ньому дає можливість виявляти основні фактори впливу промисловості на навколишнє середовище. Для візуалізації зібраних даних використовуються географічні інформаційні системи (ГІС). У листопаді 2009 р. був створений веб-засіб Є-РВПЗ для збору екологічної інформації про викиди більш ніж з 30 000 промислових об'єктів, що охоплюють 65 видів економічної діяльності по всій Європі (рис. 1.1 та рис. 1.2).

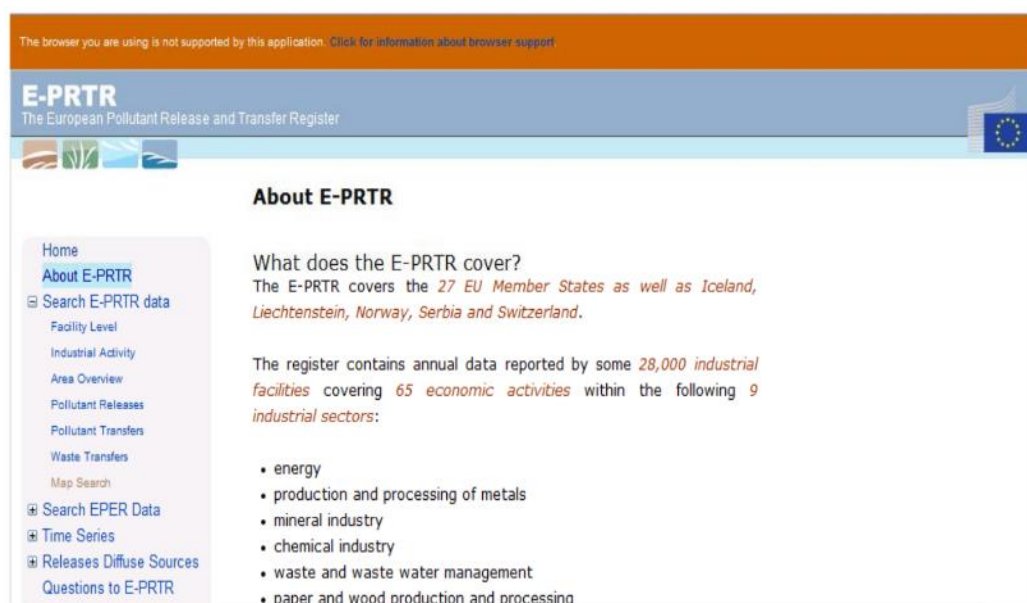

Рисунок 1.1 – Європейський РВПЗ

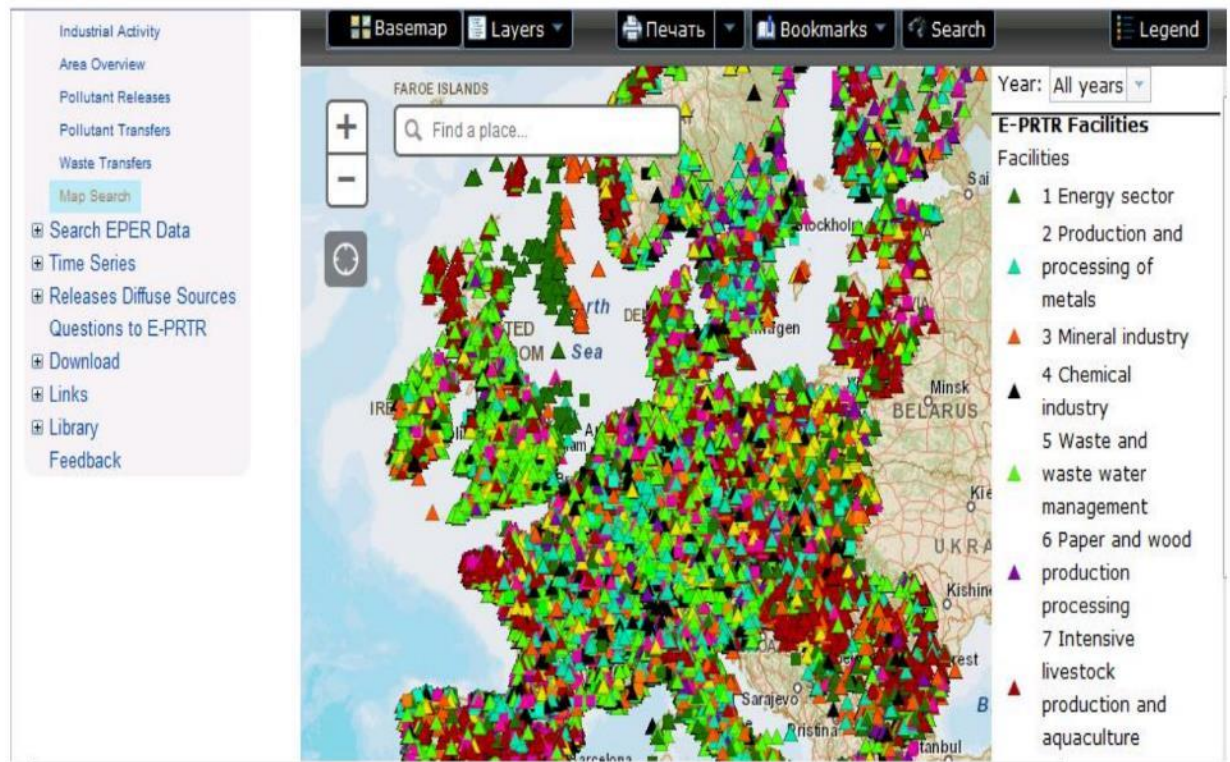

Рисунок 1.2 – Європейський РВПЗ

ЄС-РВПЗ, який вже має значне досягнення для промисловості, буде й надалі удосконалюватися шляхом інтеграції даних про викиди з різних джерел, таких як транспорт, судноплавство, авіаперевезення та спалювання в побутовому секторі.

З вище розглянутого, можна зробити висновок, що основною проблемою для багатьох країн є створення та корегування законодавства й нормативно-правової бази, яка необхідна для інтеграції збору даних і налагодження потоку інформації для ведення РВПЗ.

2 ДОСЛІДЖЕННЯ РІВНЯ ВПРОВАДЖЕННЯ ПРОТОКОЛУ В УКРАЇНІ СТАНОМ НА 2019 РІК ТА ВИЗНАЧЕННЯ ПРОБЛЕМ, ЩО ВИНИКЛИ

3 лютого 2016 року було прийнято Закон України «Про ратифікацію Протоколу про реєстри викидів та перенесення забруднювачів» [8].

Метою законопроекту є ратифікація Протоколу про реєстри викидів та перенесення забруднювачів (далі – Протокол) для створення єдиної уніфікованої електронної системи доступу до інформації про стан довкілля органів влади та громадськості з метою надання доступу кожному громадянину до такої інформації та підвищення ефективності електронного врядування у сфері охорони довкілля.

Основна мета Протоколу є розширення доступу громадськості до інформації шляхом створення послідовних, інтегрованих, загальнонаціональних реєстрів викидів і перенесення забруднювачів (РВПЗ) згідно з положеннями цього Протоколу, які могли б сприяти участі громадськості у процесі ухвалення рішень з питань, що стосуються навколишнього середовища, а також сприяти запобіганню забрудненню навколишнього середовища та його скороченню.

UA-РВПЗ повинен представляти собою національну базу екологічних даних або опис потенційно небезпечних хімічних речовин і (або) забруднюючих речовин, що надходять в атмосферу, воду, землі або транспортуються з території підприємств для обробки та утилізації.

Створення бази даних UA-РВПЗ стимулює запобігання забруднення НПС, оскільки результати реєстру допомагають точно визначити підприємства як кандидатів на впровадження технологій більш чистого виробництва, що стане ефективним капіталовкладенням для підприємств.

Інформуванням щодо викидів і перенесення забруднювачів в Україні за допомогою баз даних UA-РВПЗ повинні бути охоплені всі зацікавлені сторони: населення, неурядовий сектор, державні органи і промисловість України. Користувачі повинні мати різні рівні доступу до баз даних UA-

РВПЗ, які визначаються мірою необхідності використання для прийняття управлінських рішень, тому має бути проведена структуризація переліку користувачів. Даний підхід дозволить досягти відчутних результатів щодо забезпечення своєчасного реагування на зміни у якості НПС різних рівнів влади. Інформування громадськості щодо забруднювачів, що занесені до UA-РВПЗ, може здійснюватися через соціальні мережі Інтернет.

За наявності системи реєстрів викидів та перенесення забруднювачів місцеві або регіональні органи управління можуть оцінити стан місцевого навколишнього середовища і використовувати РВПЗ як одне з джерел даних для оцінки ризиків, які існують для здоров'я населення і довкілля, скорочення забруднення. РВПЗ дозволить заручитися широкою громадською підтримкою у реалізації державної екологічної політики.

Реалізація Протоколу в Україні повинна враховувати вимоги таких законодавчих актів:

– Указ Президента України «Про Стратегію сталого розвитку «Україна-2020» від 12.01.2015 р. № 5/2015 [6];

– Закон України «Про міжнародні договори України» від 29.06.2004 р. № 1906-IV [13];

– Закон України «Про ратифікацію Конвенції про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля» від 06.07.1999 р. № 832-XIV [14];

– Закон України «Про доступ до публічної інформації» від 13.01.2011 р. № 2939-IV [15];

– Закон України «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року» від 21.12.2010 р. № 2818-VI [16];

– Постанова Кабінету Міністрів України від 29.06.2011 р. № 771 «Про затвердження порядку залучення громадськості до обговорення питань щодо прийняття рішень, які можуть впливати на стан довкілля» [17];

– Розпорядження Кабінету Міністрів України від 04.03.2015 р. № 213-р «Про затвердження плану заходів з виконання Програми діяльності Кабінету

Міністрів України та Стратегії сталого розвитку «Україна-2020» у 2015 році» [18].

Прийняття законопроекту «Про ратифікацію Протоколу про реєстри викидів і перенесення забруднювачів» [8] було першим етапом для підвищення ефективності електронного урядування у природоохоронній сфері та спрощення доступу до інформації екологічного спрямування. На другому етапі впровадження Протоколу необхідно розробити відповідні підзаконні нормативно-правові акти і безпосередньо створити єдину уніфіковану електронну систему доступу до інформації про дозволи, звіти, матеріали перевірок у сфері довкілля. Ратифікація Протоколу сприятиме підвищенню міжнародного авторитету України, залученню України до виконання міжнародних природоохоронних проектів і подальшому розвитку взаєморозуміння та добросусідських відносин між Україною та державами – членами Європейського Союзу.

Створення і впровадження РВПЗ, адаптованого до національних потреб, допоможе державі відслідковувати утворення, викиди і частку викидів небезпечних речовин і забруднювачів у часі і просторі; аналізувати зменшення викидів і встановлювати пріоритети у зменшенні та ліквідації потенційно найбільш шкідливих викидів та транспортування.

РВПЗ дасть змогу попередити забруднення і знизити навантаження з проведення моніторингу та контрольно-наглядових заходів. Його дані використовуватимуть в оцінці ризиків для здоров'я людини і навколишнього середовища як вихідні дані для дисперсійних моделей у моделюванні викидів і наступного забруднення.

Наявність РВПЗ сприятиме скороченню викидів у багатьох секторах економіки. Розповсюдження відповідної інформації дозволить промисловим підприємствам порівнювати свою природоохоронну діяльність з іншими та скорочувати викиди, таким чином заощаджувати фінансові ресурси.

Згідно з Протоколом, звітуванню підлягають певні виробництва, за певними показниками забруднення при перевищенні граничних показників.

Перелік видів діяльності за якими пропонується здійснювати контроль викидів і перенесення забруднювачів згідно Протоколу [5] наведено в таблиці А1 (Додаток А).

До РВПЗ можна вносити дані по викидах, таких як розливи і викиди, що викликані аварією на промисловому об'єкті. Крім того, його дані можуть бути використані для планування землекористування та прийняття рішень за результатами екологічних оцінок нових установок та об'єктів.

Впровадження РВПЗ дозволить стимулювати промисловість, сектор виробництва товарів та послуг і спільноту до скорочення викидів й транспортування відходів та впровадження методів більш чистого виробництва. Перелік забруднювачів, по яким підприємства повинні надавати звітність в UA-РВПЗ, наведено в таблиці А.2 (Додаток А).

Структура UA-РВПЗ розроблена та запропонована УКРНДЦЕП у звіті про НДР на тему «Розроблення структури реєстру стаціонарних джерел викидів» в 2018 році [19].

UA-РВПЗ створено відповідно до вимог Протоколу і враховує вимоги українського законодавства та статистичні дані щодо викидів забруднюючих речовин.

Вигоди ведення РВПЗ для держави:

- створення та впровадження РВПЗ, адаптованого до національних потреб, допомагає державі відстежувати викиди і долю викидів небезпечних хімічних речовин та забруднюючих речовин у часі, вивчати прогрес у скороченні викидів і встановлювати пріоритети скорочення і навіть ліквідації потенційно найбільш шкідливих викидів і транспортування;

- РВПЗ допомагає запобігати забрудненню і знижує навантаження, створювану нормативними актами про контроль, якими потрібно здійснення моніторингу і прийняття контрольно-наглядових заходів;

- дані та інформація РВПЗ використовуються в оцінці ризиків для здоров'я людини і НПС в якості вихідних даних дисперсійних моделей для моделювання викидів і подальшого забруднення.

Вигоди РВПЗ для промисловості:

- наявність РВПЗ служить серйозною рушійною силою скорочення викидів в багатьох секторах економіки;
- поширення даних РВПЗ дозволяє аналогічним промисловим підприємствам зіставляти свою природоохоронну діяльність з діяльністю інших підприємств сектора і скорочувати викиди і, таким чином, економити грошові кошти;
- в РВПЗ можна вносити дані по аварійним викидам, таким як розливи і викиди, спричинені аварією на промисловому об'єкті;
- дані РВПЗ використовуються в плануванні землекористування та прийнятті рішень за результатами екологічних оцінок нових установок і об'єктів;
- РВПЗ служать джерелом інформації про викиди небезпечних речовин, яка стимулює промисловість, сектор виробництва товарів і послуг та громадськість до скорочення викидів і транспортування відходів і впровадженню методів більш чистого виробництва.

Вигоди для інших сторін при існуванні РВПЗ:

- РВПЗ спонукає зацікавлені сторони задавати питання про здоров'я людини і екологічне благополуччя і прагнути до їх покращання;
- неурядові організації можуть як використовувати, так і поширювати дані РВПЗ в відповідності зі своїми цілями і завданнями;
- дослідники і вчені можуть використовувати дані РВПЗ в моделюванні та інших дослідженнях, а фінансовий сектор – для оцінки інвестиційних пропозицій і розгляду питань страхування і стійкості;
- громадськість може використовувати дані РВПЗ для ознайомлення з екологічною ситуацією в конкретних населених пунктах і для оцінювання екологічної тих чи інших об'єктів господарської діяльності, секторів економіки, або державних органів.

Основними недоліками, які необхідно усунути при впровадженні протоколу РВПЗ в Україні, є:

- неузгодженість в нормативно-правовому полі з нормуванням якості НПС;
- нерозуміння підприємств у зв'язку з введенням додаткової звітності;
- витрати на додаткову кадрову підготовку персоналу;
- пошук фінансових ресурсів держави та підприємств для додаткового програмного забезпечення і устаткування;
- низька інформованість територіальних органів влади про систему РВПЗ.

Станом на 2019 рік державний РВПЗ в Україні ще не використовується, так як не розроблена законодавча база і підприємства досі не зобов'язані на законодавчому рівні надавати дані до UA-РВПЗ.

Однак є спроби створення Громадського українського РВПЗ [20]. Громадський український РВПЗ розроблено Міжнародною благодійною організацією «Екологія – Право – Людина» (рис. 1.1, рис. 1.2). На основі одержаних від урядових структур даних створюється інтегрована онлайн-система природоохоронної інформації «Громадський український РВПЗ». Система розроблялася завдяки частковій підтримці Фонду демократії ООН в рамках проекту «Зміцнення демократії участі для ефективної охорони довкілля в Україні».

Розроблений громадський український РВПЗ має ряд істотних недоліків, що не дозволить використовувати його на державному рівні.

В 2018 році науково-дослідна установа «Український науково-дослідний інститут екологічних проблем» згідно вимог Протоколу розробила структуру реєстру стаціонарних джерел викидів [19].

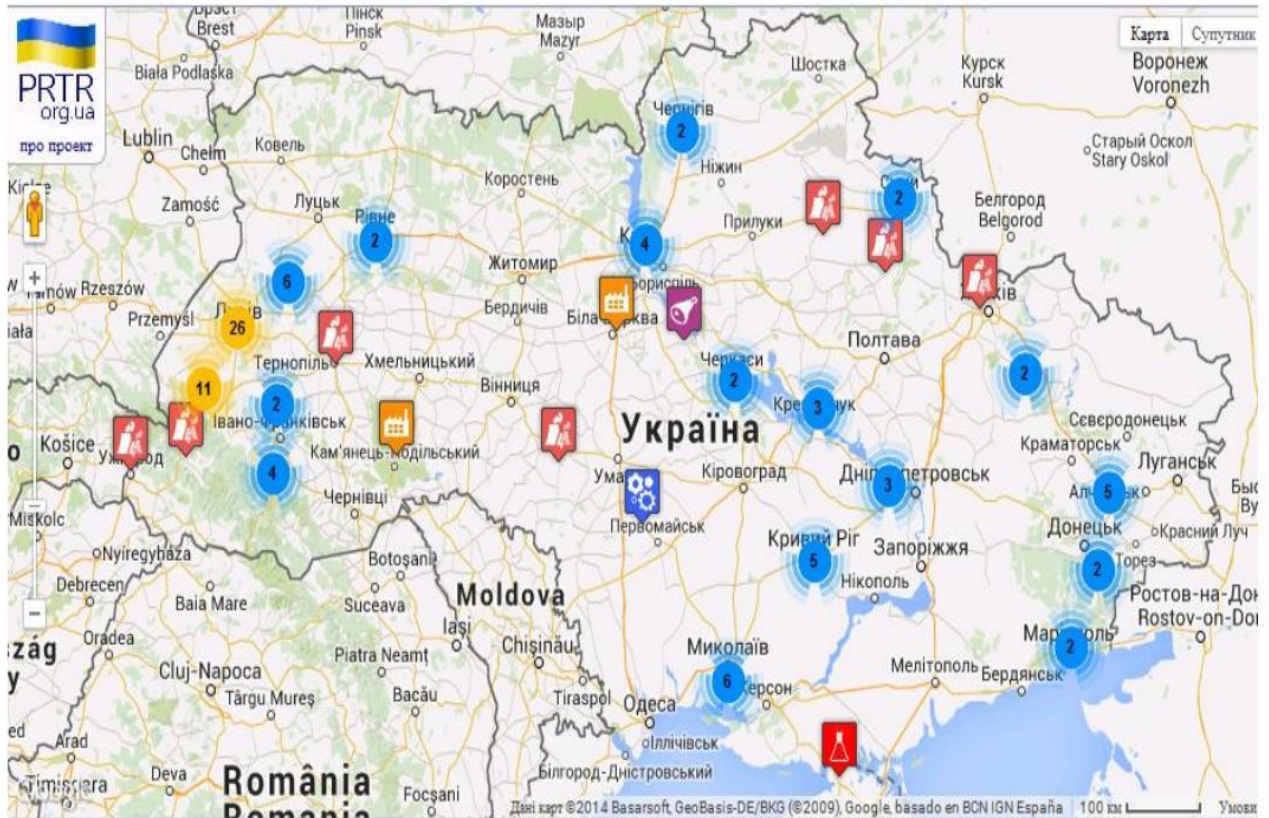

Рисунок 2.1 – Громадський український РВПЗ

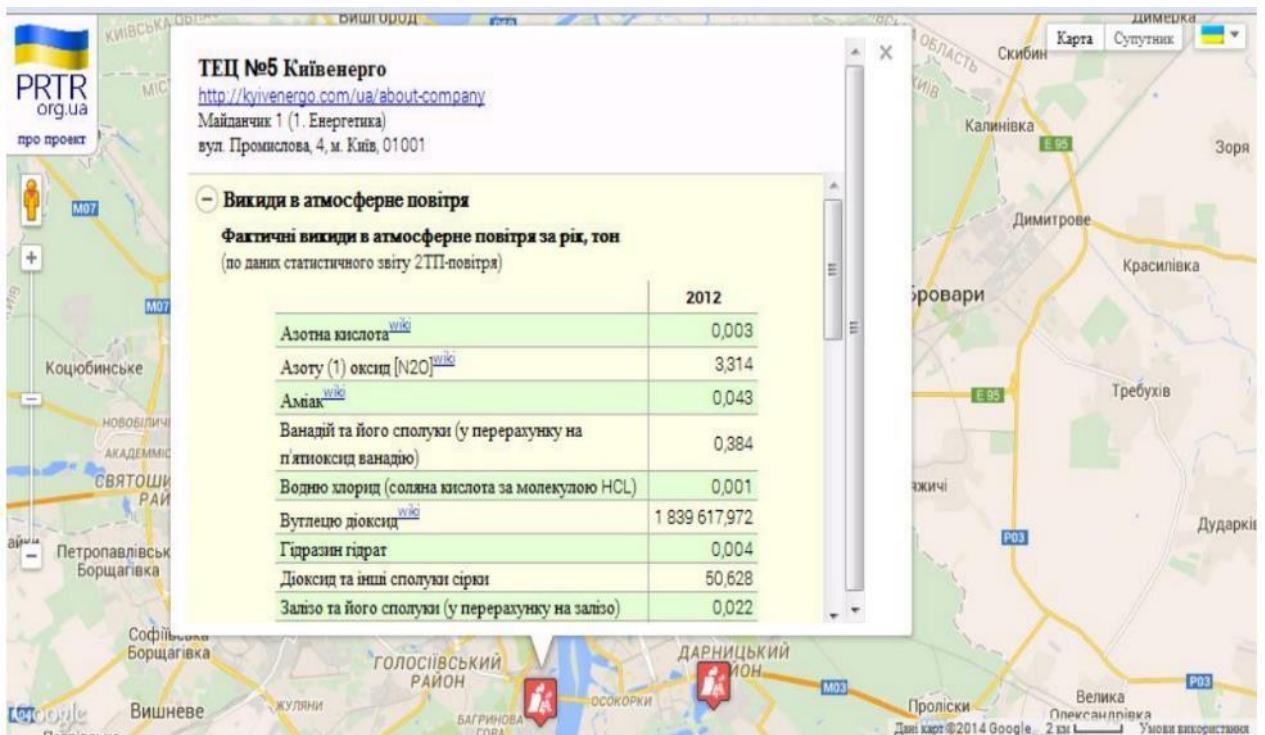

Рисунок 2.2 – Громадський український РВПЗ (на прикладі ТЕЦ № 5 Київенерго)

Для реалізації Протоколу в Україні необхідні наступні заходи:

- провести аналіз законодавчої та нормативно-правової бази України, що має забезпечувати виконання Протоколу, та привести її у відповідність до вимог Протоколу;
- провести аналіз технічних регламентів та стандартів України, що мають забезпечувати виконання Протоколу, та привести їх у відповідність до вимог Протоколу;
- визначити державний компетентний орган з ведення UA-RVPIZ, розробити Положення про цей орган з визначенням організаційної та кадрової структури та «Інформаційно-аналітичний центру охорони навколишнього середовища»;
- вирішити питання про затвердження структури UA-RVPIZ;
- внести «Звіт про викиди і перенесення забруднювачів за 20 рік» до «Загального таблицю (переліку) форм державних статистичних спостережень».
- розробити програмний продукт щодо ведення UA-RVPIZ з метою цифровізації процесу надання статзвітності для цілей UA-RVPIZ, підготовки звітності в автоматизованому режимі для її надання до ЄС-RVPIZ з урахуванням досвіду країн ЄС;
- визначити об'єкти (підприємства), які повинні надавати інформацію до UA-RVPIZ виходячи з Положення Протоколу RVPIZ із залученням департаментів екології та охорони НПС ОДА;
- оснастити об'єкти (підприємства), які повинні надавати інформацію до UA-RVPIZ, відповідним однотипним програмним продуктом з формування «Звіту про викиди і перенесення забруднювачів за 20 рік»;
- визначити рівні доступу різних абонентів (Мінекоенерго, ДЕІ, ЦОВВ та органи місцевого самоврядування) до інформації UA-RVPIZ, забезпечити можливість доступу громадськості та засобів масової інформації до UA-RVPIZ, зокрема через соціальні мережі Інтернет;
- провести дослідну реалізацію UA-RVPIZ в одному (декількох) з регіонів України;

- розробити нормативно-правовий акт про ведення UA-РВПЗ;
- розробити інструкцію оператору об'єкту (підприємства) щодо заповнення «Звіту про викиди і перенесення забруднювачів за 20 рік» для UA-РВПЗ;
- проводити інформаційну кампанію через засоби масової інформації щодо створення та функціонування UA-РВПЗ, в першу чергу, для бізнес-спільноти, підприємств, громадськості, що дасть змогу врахувати пропозиції зацікавлених осіб;
- забезпечити участь громадськості в процесі прийняття рішень шляхом:
 - а) інформувати про підготовку проектів нормативних актів, програм та планів засобами масової інформації;
 - б) розміщати проекти нормативних актів, програм та планів для обговорення на сайті Мінекоенерго;
 - в) регулярно розсилати представникам бізнесу, громадських організацій, державних органів інформація про семінари, конференції, підготовку нормативних актів, програм та планів в галузі охорони НПС.

В першу чергу необхідно привести законодавчу та нормативно-правову базу України природоохоронного напрямку відповідно до вимог Протоколу.

3 ДОСЛІДЖЕННЯ ЗАКОНОДАВЧОЇ ТА НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЇ БАЗИ УКРАЇНИ ЩОДО ЗМІН ВІДПОВІДНО ДО ВИМОГ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОТОКОЛУ ПРО РЕЄСТРИ ВИКИДІВ І ПЕРЕНЕСЕННЯ ЗАБРУДНЮВАЧІВ

Ратифікація Україною Протоколу передбачає корегування законодавства й нормативно-правової бази, яка дозволить впровадити РВПЗ у звітність об'єктів (підприємств) та держави.

Відповідно до об'єктів довкілля за якими надається звітність в РВПЗ аналіз законодавчої та нормативно-правової бази України буде проведено за напрямками:

- охорони атмосферного повітря;
- охорони водного середовища;
- охорони ґрунтів;
- поводження з відходами.

На основі результатів аналізу у таблицях 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5 визначені законодавчі та нормативно-правові акти України щодо охорони довкілля та їх статті, у які необхідно внести зміни для впровадження РВПЗ в Україні [21].

3.1 Загальні природоохоронні документи

Чинна Конституція України, прийнята в 1996 році [22], заклала принципи діяльності держави для стимулювання ефективного природокористування, охорони довкілля та утвердження екологічної безпеки. Кожному громадянину України гарантується право на безпечне для життя і здоров'я довкілля (екологічну безпеку) та відшкодування збитків, завданих порушенням цього права (ч. 1, ст. 50). Крім того, Конституція України передбачає право громадян на вільний доступ до екологічної інформації, в тому числі про якість харчових продуктів і предметів ужитку, та можливість її подальшого поширення (ч. 2, ст. 50).

Екологічна безпека є важливою складовою національної безпеки, і роль цього чинника зростатиме. Конституція України (ст. 16) проголошує, що обов'язком держави є забезпечення екологічної безпеки і підтримання екологічної рівноваги на території України, подолання наслідків Чорнобильської катастрофи, збереження генофонду українського народу. Засобом досягнення цієї мети є створення державної системи реалізації природоохоронних функцій суспільства, яка гарантуватиме право громадян на екологічну безпеку та здорове довкілля.

В таблиці 3.1 наведені загальні природоохоронні документи щодо охорони довкілля та їх статті, у які необхідно внести зміни для впровадження РВПЗ в Україні.

Таблиця 3.1 – Законодавчі документи України, які утворюють нормативну базу щодо охорони довкілля

№ п/п	Назва документу	Пропозиції
1	2	3
1.	Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25.06.1991 р. № 1264-ХІІ [23]	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
2.	Постанова Кабінету Міністрів України від 30 березня 1998 р. № 391 «Про затвердження Положення про державну систему моніторингу довкілля» [24]	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу

Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» № 1264-ХІІ від 25.06.1991 р. [23] встановлює фундаментальні правила та основні принципи охорони навколишнього середовища. Визначає правові, економічні та соціальні основи організації охорони навколишнього природного середовища в Україні.

Постановою Кабінету Міністрів України № 391 від 30 березня 1998 р. «Про затвердження Положення про державну систему моніторингу довкілля»

[24] визначені основні принципи функціонування Державної системи моніторингу довкілля.

3.2 Дослідження законодавчої та нормативно-правової бази України за напрямком охорони атмосферного повітря

Атмосферне повітря – необхідна фізична і біологічна умова існування людини та джерело життя на Землі, яке у природному стані складається з суміші газів: це переважно азот (понад 33 78%), кисень (близько 20%), а також аргон, вуглекислий газ, водень, гелій, неон, озон, пил, водяна пара та деякі інші речовини [25]. Науково-технічний прогрес розширив масштаби використання ресурсів та властивостей атмосферного повітря. Але водночас значно зростає і негативний антропогенний вплив на атмосферне повітря. Масштаби його забруднення відходами виробництва набули загрозливого характеру для здоров'я людини, озонового шару, погоди та клімату нашої планети.

Право на збереження та відновлення природного стану атмосферного повітря, створення сприятливих умов для життєдіяльності, забезпечення екологічної безпеки та запобігання шкідливому впливу атмосферного повітря на здоров'я людей та НПС сформульовано та закріплено в основному законі. Стаття 16 Конституції України встановлює, що забезпечення екологічної безпеки і підтримання екологічної рівноваги на території України, подолання наслідків Чорнобильської катастрофи, збереження генофонду українського народу є обов'язком держави [22].

Аналіз законодавчої та нормативно-правової бази України щодо охорони атмосферного повітря наведено в таблиці 3.2.

Таблиця 3.2 – Законодавчі документи України, які утворюють нормативну базу щодо охорони атмосферного повітря

№ п/п	Назва документу	Розділ, стаття	Пропозиції
1	2	3	4
1.	Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» № 1264-ХІІ від 25.06.1991 р. [23]	<p>Розділ III. Ст. 15. Повноваження місцевих рад у галузі охорони навколишнього природного середовища</p> <p>Розділ IV. Ст. 20. Компетенція центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, в галузі охорони навколишнього природного середовища та використання природних ресурсів</p> <p>Зміни на підставі Закону № 5456-VI від 16.10.2012 Стаття 20¹.</p>	<p>Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу</p> <p>Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу</p> <p>д) Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу</p>

Продовження табл. 3.2

1	2	3	4
	<p>Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» (продовження)</p>	<p>Зміни на підставі Закону № 5456-VI від 16.10.2012, із змінами згідно із Законом № 2059-VIII від 23.05.2017 Стаття 20². а) організація і здійснення у межах компетенції державного нагляду (контролю) за додержанням центральними органами виконавчої влади та їх територіальними органами, місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування в частині здійснення делегованих їм повноважень органів виконавчої влади, підприємствами, установами та організаціями незалежно від форми власності та господарювання, громадянами України, іноземцями та особами без громадянства, а також юридичними особами – нерезидентами вимог законодавства: про охорону атмосферного повітря.</p>	<p>Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу</p>
		<p>Розділ V. Ст. 22. Моніторинг навколишнього природного середовища</p>	<p>Зазначені підприємства, установи та організації зобов'язані безоплатно передавати відповідним державним органам аналітичні матеріали своїх спостережень для РВПЗ</p>

Продовження табл. 3.2

1	2	3	4
	Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» (продовження)	<p>Розділ V. Ст. 24. Державний облік об'єктів, що шкідливо впливають на стан навколишнього природного середовища.</p> <p>Збір, обробка і подання відповідним державним органам зведеної статистичної звітності про обсяги викидів, скидів забруднюючих речовин, використання природних ресурсів, виконання завдань по охороні навколишнього природного середовища та іншої інформації , ведення екологічних паспортів здійснюється в порядку, що визначається Кабінетом Міністрів України.</p> <p>Ст. 25. Інформація про стан навколишнього природного середовища (екологічна інформація).</p> <p>Основними джерелами такої інформації є дані моніторингу довкілля, кадастрів природних ресурсів, реєстри, автоматизовані бази даних, архіви, а також довідки, що видаються уповноваженими на те органами державної влади, органами місцевого самоврядування, громадськими організаціями, окремими посадовими особами.</p>	<p>Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу</p> <p>Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу</p>

Продовження табл. 3.2

1	2	3	4
	<p>Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» (продовження)</p>	<p>Ст. 25¹. Екологічне інформаційне забезпечення. Екологічне інформаційне забезпечення здійснюється органами державної влади та органами місцевого самоврядування в межах їх повноважень шляхом: Б) щорічного інформування Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними державними адміністраціями, Київською та Севастопольською міськими державними адміністраціями відповідних рад та населення про стан навколишнього природного середовища відповідних територій. г) передачі інформації, отриманої в результаті проведення моніторингу довкілля, каналами інформаційних зв'язків органам, уповноваженим приймати рішення щодо отриманої інформації; д) забезпечення вільного доступу до екологічної інформації, яка не становить державної таємниці і міститься у списках, реєстрах, архівах та інших джерелах.</p> <p>Розділ VII. Ст. 32. Екологічні стандарти Ст. 33. Екологічні нормативи</p>	<p>Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу</p> <p>Привести стандарти і нормативи у відповідність з європейськими нормами</p>

Продовження табл. 3.2

1	2	3	4
	Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» (закінчення)	Розділ XVI. Міжнародні відносини України у галузі охорони навколишнього природного середовища	-
2.	Закон України «Про охорону атмосферного повітря» № 2708-XII від 16.10.1992 р. [26]	<p>Розділ II. Ст. 5. Нормативи у галузі охорони атмосферного повітря.</p> <p>У галузі охорони атмосферного повітря встановлюються такі нормативи:</p> <p>нормативи екологічної безпеки атмосферного повітря;</p> <p>нормативи гранично допустимих викидів забруднюючих речовин стаціонарних джерел;</p> <p>нормативи гранично допустимого впливу фізичних та біологічних факторів стаціонарних джерел;</p> <p>нормативи вмісту забруднюючих речовин у відпрацьованих газах та впливу фізичних факторів пересувних джерел;</p> <p>технологічні нормативи допустимого викиду забруднюючих речовин.</p> <p>Законодавством можуть встановлюватися й інші нормативи в галузі охорони атмосферного повітря.</p> <p>Ст. 6. Нормативи екологічної безпеки атмосферного повітря</p>	<p>Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу</p> <p>-</p>

Продовження табл. 3.2

1	2	3	4
	<p>Закон України «Про охорону атмосферного повітря» № 2708-ХІІ від 16.10.1992 р. (закінчення)</p>	<p>Ст. 7. Нормативи гранично допустимих викидів забруднюючих речовин стаціонарних джерел</p> <p>Ст. 9. Нормативи вмісту забруднюючих речовин у відпрацьованих газах та впливу фізичних факторів пересувних джерел</p> <p>Розділ VI. Державний облік та моніторинг у галузі охорони атмосферного повітря</p>	<p>-</p> <p>-</p> <p>Зазначені підприємства, установи та організації зобов'язані безоплатно передавати відповідним державним органам аналітичні матеріали своїх спостережень для РВПЗ</p>
3.	<p>Постанова Кабінет Міністрів України від 29 листопада 2001 р. № 1598 «Про затвердження переліку найбільш поширених і небезпечних забруднюючих речовин, викиди яких в атмосферне повітря підлягають регулюванню» [27]</p>	<p>Перелік найбільш поширених і небезпечних забруднюючих речовин, викиди яких в атмосферне повітря підлягають регулюванню</p>	<p>Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу</p>

Продовження табл. 3.2

1	2	3	4
4.	Постанова Кабінет Міністрів України від 13 грудня 2001 р. № 1655 «Про затвердження Порядку ведення державного обліку в галузі охорони атмосферного повітря» [28]		Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
4.	Постанова Кабінету Міністрів України	-	Необхідно розробити та затвердити Постанову Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку ведення РВПЗ»

На основі результатів аналізу законодавчої та нормативно-правової бази України щодо охорони атмосферного повітря необхідно внести зміни в законодавчі та нормативні документи України, які були розглянуті в таблиці 3.2.

3.3 Дослідження законодавчої та нормативно-правової бази України за напрямком охорони водного середовища

Водні ресурси забезпечують існування людей, тваринного і рослинного світу і є обмеженими та уразливими природними об'єктами.

В умовах нарощування антропогенних навантажень на природне середовище, розвитку суспільного виробництва і зростання матеріальних потреб виникає необхідність розробки і додержання особливих правил користування водними ресурсами, раціонального їх використання та екологічно спрямованого захисту.

Завданням водного законодавства є регулювання правових відносин з метою забезпечення збереження, науково обґрунтованого, раціонального використання вод для потреб населення і галузей економіки, відтворення водних ресурсів, охорони вод від забруднення, засмічення та вичерпання, запобігання шкідливим діям вод та ліквідації їх наслідків, поліпшення стану водних об'єктів, а також охорони прав підприємств, установ, організацій і громадян на водокористування.

Водні відносини в Україні регулюються Водним Кодексом України [29], Законом України «Про охорону навколишнього природного середовища» [23] та іншими законодавчими актами.

В таблиці 3.3 наведено перелік законодавчих документів України, які утворюють нормативну базу щодо охорони водного середовища та потребують змін згідно вимогам Протоколу [5].

Таблиця 3.3 – Законодавчі документи України, які утворюють нормативну базу щодо охорони водного середовища

№ п/п	Назва документу	Розділ, стаття	Пропозиції
1	2	3	4
1.	Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25 червня 1991 р. № 1264-ХІІ [23]	<p>Ст. 1. Завдання законодавства про охорону навколишнього природного середовища.</p> <p>Завданням законодавства про охорону навколишнього природного середовища є регулювання відносин у галузі охорони, використання і відтворення природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки, запобігання і ліквідації негативного впливу господарської та іншої діяльності на навколишнє природне середовище, збереження природних ресурсів, генетичного фонду живої природи, ландшафтів та інших природних комплексів, унікальних територій та природних об'єктів, пов'язаних з історико-культурною спадщиною.</p> <p>Ст. 3. Основні принципи охорони навколишнього природного середовища</p> <p>Основними принципами охорони навколишнього природного середовища є:</p>	<p>Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу</p> <p>Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу</p>

Продовження табл. 3.3

1	2	3	4
	<p>Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» (продовження)</p>	<p>а) пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковість додержання екологічних стандартів, нормативів та лімітів використання природних ресурсів при здійсненні господарської, управлінської та іншої діяльності;</p> <p>б) гарантування екологічно безпечного середовища для життя і здоров'я людей;</p> <p>в) запобіжний характер заходів щодо охорони навколишнього природного середовища;</p> <p>г) екологізація матеріального виробництва на основі комплексності рішень у питаннях охорони навколишнього природного середовища, використання та відтворення відновлюваних природних ресурсів, широкого впровадження новітніх технологій;</p> <p>д) збереження просторової та видової різноманітності і цілісності природних об'єктів і комплексів;</p> <p>е) науково обґрунтоване узгодження екологічних, економічних та соціальних інтересів суспільства на основі поєднання міждисциплінарних знань екологічних, соціальних, природничих і технічних наук та прогнозування стану навколишнього природного середовища;</p>	

Продовження табл. 3.3

1	2	3	4
	<p>Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» (продовження)</p>	<p>є) обов'язковість оцінки впливу на довкілля;</p> <p>ж) гласність і демократизм при прийнятті рішень, реалізація яких впливає на стан навколишнього природного середовища, формування у населення екологічного світогляду;</p> <p>з) науково обґрунтоване нормування впливу господарської та іншої діяльності на навколишнє природне середовище;</p> <p>і) компенсація шкоди, заподіяної порушенням законодавства про охорону навколишнього природного середовища;</p> <p>ї) вирішення питань охорони навколишнього природного середовища та використання природних ресурсів з урахуванням ступеня антропогенної змінності територій, сукупної дії факторів, що негативно впливають на екологічну обстановку;</p> <p>й) поєднання заходів стимулювання і відповідальності у справі охорони навколишнього природного середовища;</p>	

Продовження табл. 3.3

1	2	3	4
	<p>Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» (продовження)</p>	<p>к) вирішення проблем охорони навколишнього природного середовища на основі широкого міждержавного співробітництва;</p> <p>Ст. 6. Державні цільові та інші екологічні програми З метою проведення ефективної і цілеспрямованої діяльності України по організації і координації заходів щодо охорони навколишнього природного середовища, забезпечення екологічної безпеки, раціонального використання і відтворення природних ресурсів на перспективу розробляються і приймаються державні цільові, міждержавні, місцеві програми. Порядок розробки державних цільових екологічних програм визначається Кабінетом Міністрів України. Центральні та місцеві органи виконавчої влади, а також органи місцевого самоврядування під час розробки екологічних програм залучають громадськість до їх підготовки шляхом оприлюднення проектів екологічних програм для їх вивчення громадянами, підготовки громадськістю зауважень та пропозицій щодо запропонованих проектів, проведення публічних слухань стосовно екологічних програм.</p>	<p>Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу</p>

Продовження табл. 3.3

1	2	3	4
	<p>Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» (продовження)</p>	<p>Ст. 7. Освіта і виховання в галузі охорони навколишнього природного середовища Підвищення екологічної культури суспільства і професійна підготовка спеціалістів забезпечуються загальною обов'язковою комплексною освітою та вихованням в галузі охорони навколишнього природного середовища, в тому числі в дошкільних дитячих закладах, в системі загальної середньої, професійної та вищої освіти, підвищення кваліфікації та перепідготовки кадрів.</p>	<p>Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу</p>
		<p>Ст. 9. Екологічні права громадян України Кожний громадянин України має право на: а) безпечне для його життя та здоров'я навколишнє природне середовище; б) участь в обговоренні та внесення пропозицій до проектів нормативно-правових актів, матеріалів щодо розміщення, будівництва і реконструкції об'єктів, які можуть негативно впливати на стан навколишнього природного середовища, внесення пропозицій до органів державної влади та органів місцевого самоврядування, юридичних осіб, що беруть участь в прийнятті рішень з цих питань;</p>	<p>Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу</p>

Продовження табл. 3.3

1	2	3	4
	<p>Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» (продовження)</p>	<p>в) участь в розробці та здійсненні заходів щодо охорони навколишнього природного середовища, раціонального і комплексного використання природних ресурсів; г) здійснення загального і спеціального використання природних ресурсів; д) об'єднання в громадські природоохоронні формування; е) вільний доступ до інформації про стан навколишнього природного середовища (екологічна інформація) та вільне отримання, використання, поширення та зберігання такої інформації, за винятком обмежень, встановлених законом.</p>	
		Ст. 10. Гарантії екологічних прав громадян	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		Ст. 11. Захист прав громадян України у галузі охорони навколишнього природного середовища	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу

Продовження табл. 3.3

1	2	3	4
	Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» (продовження)	Розділ III. Повноваження рад у галузі охорони навколишнього природного середовища Ст. 13. Компетенція Верховної Ради України у галузі охорони навколишнього природного середовища	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		Ст. 15. Повноваження місцевих рад у галузі охорони навколишнього природного середовища	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		Розділ IV. Повноваження органів управління в галузі охорони навколишнього природного середовища Ст. 16. Управління в галузі охорони навколишнього природного середовища	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		Ст. 20 ² . Компетенція центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів, у сфері охорони навколишнього природного середовища	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		Ст. 21. Повноваження громадських організацій у галузі охорони навколишнього природного середовища	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу

Продовження табл. 3.3

1	2	3	4
	Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» (продовження)	Ст. 22. Моніторинг навколишнього природного середовища	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		Ст. 25. Інформація про стан навколишнього природного середовища (екологічна інформація)	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		Ст. 25 ⁻¹ . Екологічне інформаційне забезпечення	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		Ст. 33. Екологічні нормативи	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		Ст. 34. Завдання контролю в галузі охорони навколишнього природного середовища	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		Ст. 40. Додержання екологічних вимог при використанні природних ресурсів	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		Ст. 43. Ліміти використання природних ресурсів	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу

Продовження табл. 3.3

1	2	3	4
	Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» (продовження)	Ст. 44. Ліміти скидів забруднюючих речовин	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		Ст. 49. Екологічне страхування та екологічний аудит	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		Ст. 50. Екологічна безпека	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		Ст. 51. Екологічні вимоги до розміщення, проектування, будівництва, реконструкції, введення в дію та експлуатації підприємств, споруд та інших об'єктів	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		Ст. 52. Охорона навколишнього природного середовища при застосуванні засобів	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		Ст. 53. Охорона навколишнього природного середовища від неконтрольованого та шкідливого біологічного впливу	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу

Продовження табл. 3.3

1	2	3	4
	Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» (продовження)	Ст. 54. Охорона навколишнього природного середовища від акустичного, електромагнітного, іонізуючого та іншого шкідливого впливу фізичних факторів та радіоактивного забруднення	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		Ст. 55. Охорона навколишнього природного середовища від забруднення відходами	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		Ст. 56. Екологічна безпека транспортних та інших пересувних засобів і установок	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		Ст. 57. Додержання вимог екологічної безпеки при проведенні наукових досліджень, впровадженні відкриттів, винаходів, застосуванні нової техніки, імпортного устаткування, технологій і систем	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		Ст. 58. Вимоги екологічної безпеки щодо військових, оборонних об'єктів та військової діяльності.	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		Ст. 59. Екологічні вимоги при розміщенні і розвитку населених пунктів	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу

Продовження табл. 3.3

1	2	3	4
	Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» (закінчення)	Ст. 60. Система природних територій та об'єктів, що підлягають особливій охороні	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		Ст. 65. Зона надзвичайної екологічної ситуації	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		Ст. 66. Запобігання аваріям і ліквідація їх шкідливих екологічних наслідків	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		Ст. 68. Відповідальність за порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		Ст. 71. Участь України у міжнародному співробітництві у галузі охорони навколишнього природного середовища Україна бере участь у міжнародному співробітництві у галузі охорони навколишнього природного середовища на державному рівні відповідно до законодавства України та міжнародного права	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу

Продовження табл. 3.3

1	2	3	4
2.	Водний кодекс України від 6 червня 1995 р. № 213/95-ВР [29]	Ст. 2. Водне законодавство України	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
Ст. 10. Компетенція сільських, селищних, міських та районних у містах рад у галузі регулювання водних відносин		Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу	
Ст. 11. Участь громадян та їх об'єднань, інших громадських формувань у здійсненні заходів щодо використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів		Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу	
Ст. 12. Державні, цільові, міждержавні та регіональні програми використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів		Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу	
Ст.13. Органи, що здійснюють державне управління в галузі використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів		Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу	
Ст. 13 ² . Плани управління річковими басейнами		Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу	

Продовження табл. 3.3

1	2	3	4
	Водний кодекс України від 6 червня 1995 р. № 213/95-ВР (продовження)	Ст. 13 ³ . Басейнові ради	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		Ст. 14. Компетенція Кабінету Міністрів України у галузі управління і контролю за використанням і охороною вод та відтворенням водних ресурсів	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		Ст. 15. Компетенція центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища, в галузі управління і контролю за використанням і охороною вод та відтворенням водних ресурсів	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		Ст. 15 ¹ . Компетенція центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, в галузі управління і контролю за використанням і охороною вод та відтворенням водних ресурсів	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		Ст. 16. Компетенція центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері розвитку водного господарства, в галузі управління і контролю за використанням і охороною вод та відтворенням водних ресурсів	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу

Продовження табл. 3.3

1	2	3	4
	Водний кодекс України від 6 червня 1995 р. № 213/95-ВР (продовження)	Ст. 17. Компетенція центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, у галузі управління і контролю за використанням і охороною вод та відтворенням водних ресурсів	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		Ст. 19. Державний контроль за використанням і охороною вод та відтворенням водних ресурсів	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		Ст. 21 ¹ . Екологічний та хімічний стани масиву поверхневих вод, екологічний потенціал штучного або істотно зміненого масиву поверхневих вод	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		Ст. 21 ² . Кількісний та хімічний стани масиву підземних вод	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		Ст. 25. Державний облік водокористування	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		Ст. 26. Державний облік поверхневих вод	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу

Продовження табл. 3.3

1	2	3	4
	Водний кодекс України від 6 червня 1995 р. № 213/95-ВР (продовження)	Ст. 34. Стандартизація в галузі використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
Ст. 35. Нормативи в галузі використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів		Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу	
Ст. 36. Нормативи екологічної безпеки водокористування		Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу	
Ст. 37. Екологічний норматив якості води масивів поверхневих та підземних вод		Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу	
Стаття 38. Нормативи гранично допустимого скидання забруднюючих речовин		Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу	
Ст. 39. Галузеві технологічні нормативи утворення речовин, що скидаються у водні об'єкти та тих, що подаються на очисні споруди		Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу	
Ст. 41. Регулювання скидання у водні об'єкти речовин, для яких не встановлено нормативи в галузі використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів		Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу	

Продовження табл. 3.3

1	2	3	4
	Водний кодекс України від 6 червня 1995 р. № 213/95-ВР (продовження)	Ст. 44. Обов'язки водокористувачів	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
Ст. 70. Умови скидання стічних вод у водні об'єкти		Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу	
Ст. 72. Умови скидання шахтних, кар'єрних і рудникових вод у водні об'єкти та повернення супутньо-пластових вод нафтогазових родовищ до підземних горизонтів		Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу	
Ст. 73. Умови скидання дренажних вод у водні об'єкти		Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу	
Ст. 74. Накопичувачі промислових забруднених стічних вод та технологічні водойми		Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу	
Ст. 75. Порядок захоронення забруднюючих речовин, відходів виробництва, стічних вод у глибокі підземні водоносні горизонти та повернення супутньо-пластових вод нафтогазових родовищ до підземних горизонтів		Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу	

Продовження табл. 3.3

1	2	3	4
	Водний кодекс України від 6 червня 1995 р. № 213/95-ВР (продовження)	Ст. 81. Комплекс заходів щодо збереження водності річок і охорони їх від забруднення	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		Ст. 84. Користування водами, що зазнали радіоактивного забруднення	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		Ст. 87. Водоохоронні зони	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		Ст. 95. Охорона вод (водних об'єктів)	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		Ст. 96. Умови розміщення, проектування, будівництва, реконструкції і введення в дію підприємств, споруд та інших об'єктів, що можуть впливати на стан вод	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		Ст. 98. Заборона введення в дію підприємств, споруд та інших об'єктів, що впливають на стан вод	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		Ст. 99. Заборона скидання у водні об'єкти відходів і сміття	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу

Продовження табл. 3.3

1	2	3	4
	Водний кодекс України від 6 червня 1995 р. № 213/95-ВР (продовження)	Ст. 100. Охорона поверхні водозборів і льодового покриву водойм, водотоків, а також морів, їх заток та лиманів	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		Ст. 101. Охорона вод від забруднення і засмічення внаслідок втрат мастила, пального, хімічних, нафтових та інших забруднюючих речовин	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		Ст. 102. Охорона внутрішніх морських вод та територіального моря	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		Ст. 103. Запобігання забрудненню вод добривами і хімічними засобами захисту рослин	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		Ст. 104. Охорона водних об'єктів, віднесених до категорії лікувальних	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		Ст. 105. Охорона підземних вод	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		Ст. 107. Шкідлива дія вод і заходи щодо запобігання їй та усунення її наслідків	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу

Продовження табл. 3.3

1	2	3	4
	Водний кодекс України від 6 червня 1995 р. № 213/95-ВР (закінчення)	Ст. 108. Невідкладні заходи щодо запобігання стихійному лихові, спричиненому шкідливою дією вод, аваріям на водних об'єктах та ліквідації їх наслідків	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		Ст. 110. Відповідальність за порушення водного законодавства	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		Ст. 111. Відшкодування збитків, завданих внаслідок порушень водного законодавства	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
3.	Закон України «Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи» від 28.02.1991 р. № 795-ХІІ [30]	Ст. 1. Визначення територій, що зазнали радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		Ст. 11. Наукові дослідження на території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		Ст. 13. Обов'язкові заходи, які здійснюються в зонах відчуження та безумовного (обов'язкового) відселення	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		Ст. 16. Види діяльності, заборонені у зоні гарантованого добровільного відселення	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу

Продовження табл. 3.3

1	2	3	4
	Закон України «Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи» від 28.02.1991 р. № 795-ХІІ (закінчення)	Ст. 18. Види діяльності, заборонені у зоні посиленого радіоекологічного контролю	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		Ст. 19. Заходи щодо зниження ризику захворюваності населення у зоні посиленого радіоекологічного контролю	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
4.	Постанова Кабінету Міністрів України від 30 березня 1998 р. № 391 «Про затвердження Положення про державну систему моніторингу довкілля» [24]	3. Створення і функціонування системи моніторингу	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		6. Система моніторингу спрямована на ...	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		7. Основними завданнями суб'єктів системи моніторингу є ...	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		8. Моніторинг довкілля здійснюють ...	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		9. Суб'єкти системи моніторингу забезпечують ...	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу

Продовження табл. 3.3

1	2	3	4
	Постанова Кабінету Міністрів України від 30 березня 1998 р. № 391 «Про затвердження Положення про державну систему моніторингу довкілля» (продовження)	10. Підприємства, установи і організації незалежно від їх підпорядкування і форм власності, діяльність яких призводить чи може призвести до погіршення стану довкілля, зобов'язані ...	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		16. Суб'єкти системи моніторингу, місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування, підприємства, установи і організації незалежно від їх підпорядкування і форм власності повинні здійснювати ...	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		22. Оцінка впливу забруднення довкілля на стан здоров'я населення покладається на МОЗ та його територіальні органи (у разі їх утворення), які повинні своєчасно інформувати органи державної влади та органи місцевого самоврядування про негативні тенденції або кризові зміни стану здоров'я населення внаслідок погіршення екологічної обстановки.	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		24. Держводагентство надає усім заінтересованим суб'єктам системи моніторингу інформацію про державний облік водокористування і скидання стічних вод водокористувачами.	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу

Продовження табл. 3.3

1	2	3	4
	<p>Постанова Кабінету Міністрів України від 30 березня 1998 р. № 391 «Про затвердження Положення про державну систему моніторингу довкілля» (закінчення)</p>	<p>25. Органи Мінагрополітики надають усім заінтересованим суб'єктам системи моніторингу інформацію про фізичні, геохімічні та біологічні зміни якості ґрунтів сільськогосподарського призначення.</p> <p>28. Право володіння, користування і розпорядження інформацією, одержаною під час виконання загальнодержавної і регіональних (місцевих) програм моніторингу довкілля, програми державного моніторингу вод, регламентується законодавством.</p>	<p>Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу</p> <p>Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу</p>
5.	<p>Розпорядження Кабінету Міністрів України від 31 грудня 2004 р. № 992-р «Про схвалення Концепції Державної програми проведення моніторингу навколишнього природного середовища» [31]</p>	<p>Основними завданнями системи моніторингу є ...</p> <p>Об'єктами системи моніторингу є атмосферне повітря, води, біологічне різноманіття, ліси, землі, поводження з відходами ...</p>	<p>Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу</p> <p>Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу</p>
6.	<p>Наказ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 08.12.2010 р. № 448 «Про затвердження Положення про систему моніторингу підтоплення міст і селищ міського типу України (небезпечне підняття рівня ґрунтових вод)» [32]</p>	<p>1.1. Система моніторингу підтоплення міст і селищ міського типу України (небезпечне підняття рівня ґрунтових вод)</p> <p>1.2. Система моніторингу підтоплення міст і селищ міського типу спрямована на ...</p>	<p>Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу</p> <p>Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу</p>

Продовження табл. 3.3

1	2	3	4
	<p>Наказ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 08.12.2010 р. № 448 «Про затвердження Положення про систему моніторингу підтоплення міст і селищ міського типу України (небезпечне підняття рівня ґрунтових вод)» (закінчення)</p>	<p>1.3. Основні завдання системи моніторингу підтоплення міст і селищ міського типу</p> <p>1.9. Моніторинг небезпечного підняття рівня ґрунтових вод передбачає обладнання мережі спостережних свердловин</p> <p>3.1. Мережа спостережних свердловин за небезпечним підняттям рівня ґрунтових вод обладнується на підтоплених ділянках міст і селищ міського типу та ділянках, що потенційно можуть підтоплюватись.</p>	<p>Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу</p> <p>Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу</p> <p>Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу</p>
7.	<p>Рішення Ради Національної безпеки і оборони України від 25 квітня 2013 р. «Про комплекс заходів щодо вдосконалення проведення моніторингу довкілля та державного регулювання у сфері поводження з відходами в Україні» [33]</p>	<p>4. Міністерству екології та природних ресурсів України, Міністерству аграрної політики та продовольства України, Міністерству охорони здоров'я України, Міністерству регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України разом із іншими заінтересованими органами виконавчої влади у дев'ятимісячний строк:</p> <p>1) забезпечити у разі потреби актуалізацію угод про відносини з питань моніторингу довкілля, регламентів обміну екологічною інформацією між суб'єктами моніторингу довкілля ...</p>	<p>Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу</p>

Продовження табл. 3.3

1	2	3	4
8.	Постанова Кабінету Міністрів України від 25 березня 1999 р. № 465 «Про затвердження Правил охорони поверхневих вод від забруднення зворотними водами» [34]	<p>1. Ці Правила спрямовані на попередження та усунення забруднення поверхневих водних об'єктів (далі - водні об'єкти), відтворення водних ресурсів і забезпечення безпечних умов водокористування. Правила обов'язкові для виконання всіма підприємствами, установами, організаціями та громадянами - суб'єктами підприємницької діяльності, діяльність яких щодо скидання зворотних вод у водні об'єкти впливає або може вплинути на стан поверхневих вод (далі - водокористувачі).</p> <p>4. Планування заходів з охорони поверхневих вод здійснюється виходячи з першочергового задоволення питних і господарсько-побутових потреб в рамках міжнародних, державних та регіональних програм використання, охорони та відтворення водних ресурсів.</p> <p>5. Проектування, будівництво, розширення, реконструкція, технічне переоснащення та капітальний ремонт об'єктів має здійснюватися за умови, що категорії якості води водних об'єктів, передбачені відповідними програмами використання, охорони та відтворення водних ресурсів, не погіршуються.</p>	<p>Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу</p> <p>Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу</p> <p>Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу</p>

Продовження табл. 3.3

1	2	3	4
	<p>Постанова Кабінету Міністрів України від 25 березня 1999 р. № 465 «Про затвердження Правил охорони поверхневих вод від забруднення зворотними водами» (продовження)</p>	<p>7. Нормування якості води водного об'єкта здійснюється шляхом встановлення сукупності допустимих значень показників її складу та властивостей, у межах яких забезпечуються безпечні умови водокористування і які встановлюються для води, що використовується для задоволення питних, господарсько-побутових і рекреаційних потреб, а також потреб рибного господарства.</p> <p>На ділянках водних об'єктів, які знаходяться в межах населених пунктів, незалежно від цілей водокористування нормативи встановлюються як для води, що використовується для задоволення господарсько-побутових потреб.</p> <p>10. Водокористувачі повинні забезпечувати дотримання відповідного санітарного стану на території, де розташовані їх об'єкти, і не допускати винесення через дощові каналізаційні мережі сміття, продуктів ерозії ґрунтів, сировини та відходів виробництва.</p>	<p>Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу</p> <p>Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу</p>

Продовження табл. 3.3

1	2	3	4
	<p>Постанова Кабінету Міністрів України від 25 березня 1999 р. № 465 «Про затвердження Правил охорони поверхневих вод від забруднення зворотними водами» (продовження)</p>	<p>11. Забороняється скидання у водні об'єкти, на поверхню льодового покриву та водозбору, а також у каналізаційні мережі пульпи, концентрованих кубових залишків, шламів, інших технологічних і побутових твердих відходів.</p>	<p>Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу</p>
		<p>14. Для об'єктів і споруд, які є аварійно небезпечними (нафто- та продуктопроводи, нафто- та продуктосховища, накопичувачі стічних вод, каналізаційні колектори та очисні споруди, судна та інші плавучі засоби, нафтові свердловини, бурові платформи), повинні бути розроблені і впроваджені протиаварійні заходи, у тому числі плани ліквідації наслідків можливих аварій, перелік споруд і територій, які підлягають особливому захисту від забруднення (водозбори, пляжі тощо), порядок дій у разі виникнення аварійних ситуацій, перелік необхідних технічних засобів, способів збирання та видалення забруднюючих речовин, а також режим водокористування у разі аварійного забруднення водного об'єкта.</p>	<p>Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу</p>

Продовження табл. 3.3

1	2	3	4
	Постанова Кабінету Міністрів України від 25 березня 1999 р. № 465 «Про затвердження Правил охорони поверхневих вод від забруднення зворотними водами» (продовження)	15. Скидання зворотних вод у водні об'єкти допускається тільки за умови одержання в установленому порядку дозволу на спеціальне водокористування.	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		16. Необхідний ступінь очищення зворотних вод, що скидаються у водні об'єкти, визначається нормативами гранично допустимого скидання (ГДС) забруднюючих речовин.	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		17. Граничний обсяг скидання забруднюючих речовин у водні об'єкти встановлюється у дозволі на спеціальне водокористування.	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		18. Нормативи ГДС забруднюючих речовин встановлюються з метою поетапного поліпшення якості води і дотримання санітарно-гігієнічних нормативів у місцях розташування водозаборів, а рибогосподарських - у водних об'єктах комплексного використання.	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		19. Для комунальних споруд повного біологічного очищення стічних вод встановлюються нормативи гранично допустимого вмісту забруднюючих речовин ...	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу

Продовження табл. 3.3

1	2	3	4
	Постанова Кабінету Міністрів України від 25 березня 1999 р. № 465 «Про затвердження Правил охорони поверхневих вод від забруднення зворотними водами» (продовження)	22. Місця та періодичність відбору проб, перелік контрольованих показників встановлюються водокористувачами за погодженням з Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими держадміністраціями.	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		23. Водокористувачі зобов'язані забезпечувати монтування та експлуатацію пристроїв, призначених для здійснення регулярного контролю за обсягами та якістю зворотних вод, а також сприяти працівникам контролюючих органів під час проведення перевірок і відбору проб у контрольних створах та в системах водовідводу, в тому числі за межами території, де розташовані їх об'єкти.	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		24. Держекоінспекція та її територіальні органи здійснюють державний контроль за станом охорони та раціонального використання вод, проведення заходів з охорони водних об'єктів від забруднення, засмічення та вичерпання, роботи очисних та інших водоохоронних споруд, з яких здійснюється скидання зворотних вод усіх категорій, дотримання встановленого режиму господарської діяльності у водоохоронних зонах та прибережних захисних смугах відповідно до законодавства.	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу

Продовження табл. 3.3

1	2	3	4
	<p>Постанова Кабінету Міністрів України від 25 березня 1999 р. № 465 «Про затвердження Правил охорони поверхневих вод від забруднення зворотними водами» (закінчення)</p>	<p>25. Контроль за станом водних об'єктів здійснюється спеціально уповноваженими органами виконавчої влади у галузі використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів.</p>	<p>Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу</p>
9.	<p>Постанова Кабінету Міністрів України від 11 вересня 1996 р. № 1100 «Про затвердження Порядку розроблення нормативів гранично допустимого скидання забруднюючих речовин у водні об'єкти та перелік забруднюючих речовин, скидання яких у водні об'єкти нормується» [35]</p>	<p>3. Нормативи ГДС забруднюючих речовин встановлюються з метою поетапного досягнення екологічного нормативу якості води водних об'єктів, тобто науково обґрунтованих значень концентрації забруднюючих речовин та показників якості води (загальнофізичні, біологічні, хімічні, радіаційні) і санітарно-гігієнічних норм у місцях розташування джерел водопостачання та водокористування, для забезпечення екологічної безпеки життєдіяльності людини та водних екосистем, досягнення / підтримання «доброго» екологічного та хімічного стану масивів поверхневих вод, а також «доброго» екологічного потенціалу штучних або істотно змінених масивів поверхневих вод.</p>	<p>Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу</p>

Продовження табл. 3.3

1	2	3	4
	<p>Постанова Кабінету Міністрів України від 11 вересня 1996 р. № 1100 «Про затвердження Порядку розроблення нормативів гранично допустимого скидання забруднюючих речовин у водні об'єкти та перелік забруднюючих речовин, скидання яких у водні об'єкти нормується» (продовження)</p>	<p>4. Нормативи ГДС забруднюючих речовин встановлюються для водокористувачів, які скидають зворотні води у водні об'єкти, відповідно до переліку забруднюючих речовин, скидання яких у водні об'єкти нормується в усіх випадках скидання зворотних вод.</p> <p>Додаткові забруднюючі речовини (речовини, визначені державними санітарними нормами і правилами, нормативами екологічної безпеки водокористування, нормативами якості води водних об'єктів), скидання яких необхідно нормувати, а також показники та характеристики зворотних вод обов'язково визначаються розробником нормативів ГДС забруднюючих речовин з урахуванням результатів державного моніторингу вод, нормативних документів і стандартів, які регламентують якість води водних об'єктів, а також особливостей технології виробництва водокористувача.</p>	<p>Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу</p>

Продовження табл. 3.3

1	2	3	4
	Постанова Кабінету Міністрів України від 11 вересня 1996 р. № 1100 «Про затвердження Порядку розроблення нормативів гранично допустимого скидання забруднюючих речовин у водні об'єкти та перелік забруднюючих речовин, скидання яких у водні об'єкти нормується» (продовження)	7. Вміст забруднюючих речовин у зворотних водах, скидання яких нормується, визначається регулярно (не менш як один раз на квартал) водокористувачами за допомогою інструментально-лабораторних вимірювань, у тому числі автоматизованих засобів, результати яких подаються Держводагентству відповідно до Порядку ведення державного обліку водокористування, затвердженого Мінприроди.	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		8. Перелік забруднюючих речовин, скидання яких у водні об'єкти нормується, переглядається та доповнюється за поданням Мінприроди.	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		11. Розроблення нормативів ГДС забруднюючих речовин для скидання зворотних вод підприємств, установ та організацій, які проектуються, здійснюється в складі передпроектної (ТЕО або ТЕР) та проектно-кошторисної документації (проект, робочий проект) на нове будівництво, розширення, реконструкцію і їх технічне переоснащення.	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу

Продовження табл. 3.3

1	2	3	4
	<p>Постанова Кабінету Міністрів України від 11 вересня 1996 р. № 1100 «Про затвердження Порядку розроблення нормативів гранично допустимого скидання забруднюючих речовин у водні об'єкти та перелік забруднюючих речовин, скидання яких у водні об'єкти нормується» (закінчення)</p>	<p>12. Скидання промислових забруднених стічних, шахтних, кар'єрних, рудникових вод з накопичувачів здійснюється згідно з індивідуальним регламентом, погодженим з обласними, Київською чи Севастопольською міськими держадміністраціями, органом виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань охорони навколишнього природного середовища. Нормативно-правове забезпечення такого періодичного водовідведення до водних об'єктів затверджується Мінприроди.</p> <p>Перелік забруднюючих речовин, скидання яких у водні об'єкти нормується</p>	<p>Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу</p> <p>Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу</p>

На основі результатів аналізу законодавчої та нормативно-правової бази України щодо охорони водного середовища необхідно внести зміни в законодавчі та нормативні документи України, які були розглянуті в таблиці 3.3.

3.4 Дослідження законодавчої та нормативно-правової бази України за напрямком охорони ґрунтів

Правове регулювання моніторингу ґрунтів здійснюється відповідно до Земельного кодексу України [36], Законом України «Про охорону навколишнього природного середовища» [24], Законів України «Про охорону земель» [37] і «Про державний контроль за використанням та охороною земель» [38], з урахуванням вимог постанов Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про державну систему моніторингу довкілля» від 30 березня 1998 року № 391 [24], «Про затвердження Положення про моніторинг земель» від 20 серпня 1993 року № 661 [39], а також Положення про моніторинг ґрунтів на землях сільськогосподарського призначення, затвердженого наказом Мінагрополітики України від 26 лютого 2004 року №51 [40].

Об'єктами моніторингу ґрунтів є землі сільськогосподарського призначення (рілля, багаторічні насадження, сіножаті, пасовища, перелоги, землі тимчасової консервації).

Залежно від територіального поширення та завдань здійснюються національний, регіональний і локальний моніторинг ґрунтів:

національний – охоплює землі сільськогосподарського призначення в Україні;

регіональний – охоплює землі сільськогосподарського призначення в межах фізико-географічних і адміністративних одиниць, великих масивів зрошення та осушення;

локальний – проводиться на території окремих землеволодінь та

землекористувань.

Система моніторингу ґрунтів на землях сільськогосподарського призначення базується на використанні існуючих організаційних структур суб'єктів системи моніторингу і функціонує на основі єдиного організаційного, нормативного, науково-методичного, метрологічного та інформаційно-аналітичного забезпечення.

До складу відомств, що здійснюють моніторинг ґрунтів у тому числі на землях сільськогосподарського призначення відповідно до визначених завдань належать: Мінекоенерго, Міністерство аграрної політики України, Держгеокадастр України, Держводагентство України та УААН.

Для оцінки відповідності законодавчої та нормативно-правової бази України вимогам реалізації Протоколу проведено аналіз ряду законодавчо-нормативних документів України.

Результати аналізу наведені в таблиці 3.4.

Таблиця 3.4 – Законодавчі документи України, які утворюють нормативну базу щодо охорони ґрунтів

№ п/п	Назва документу	Розділ, стаття	Пропозиції
1	2	3	4
1	Земельний кодекс України [36]	<p>Ст. 14-1. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, у галузі земельних відносин</p> <p>Ст. 17. Повноваження місцевих державних адміністрацій у галузі земельних відносин</p> <p>Ст. 91. Обов'язки власників земельних ділянок</p> <p>Ст. 96. Обов'язки землекористувачів</p> <p>Ст. 167. Охорона земель від забруднення небезпечними речовинами</p>	<p>Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу</p> <p>Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу</p> <p>Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу</p> <p>Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу</p> <p>Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу</p>
2	Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25 червня 1991 р. [23]	Ст. 9. Екологічні права громадян України	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу

Продовження табл. 3.4

1	2	3	4
	Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25 червня 1991 р. (закінчення)	Ст.15. Повноваження місцевих рад у галузі охорони навколишнього природного середовища	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
Ст. 19. Компетенція виконавчих органів сільських, селищних, міських рад у галузі охорони навколишнього природного середовища		Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу	
Ст. 33. Екологічні нормативи.		Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу	
3.	Закон України «Про державний контроль за використанням та охороною земель» [38]	Ст. 7. Повноваження центрального органу виконавчої влади, який забезпечує реалізацію державної політики із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
Ст. 9. Організація і здійснення державного контролю за використанням та охороною земель, дотриманням вимог законодавства України про охорону земель та проведення моніторингу ґрунтів		Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу	

Продовження табл. 3.4

1	2	3	4
4.	Закон України «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року» від 21 грудня 2010 року № 2818-VI [12]	<p>Розділ 3. Стратегічні цілі та завдання</p> <p>Ціль 1. Підвищення рівня суспільної екологічної свідомості</p> <p>Ціль 2. Поліпшення екологічної ситуації та підвищення рівня екологічної безпеки</p> <p>4.3. Удосконалення дозвільної системи у сфері охорони навколишнього природного середовища</p>	<p>Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу</p> <p>Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу</p> <p>Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу</p>
5.	Закон України «Про Державний земельний кадастр» від 07.07.2011 р. № 3613-VI [41]	<p>Розділ III. Склад відомостей державного земельного кадастру</p> <p>Ст. 13. Склад відомостей Державного земельного кадастру про землі в межах територій адміністративно-територіальних одиниць</p> <p>2. Обсяг інформації Державного земельного кадастру про якісні характеристики земельних угідь в межах території адміністративно-територіальної одиниці визначається Порядком ведення Державного земельного кадастру.</p>	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу

Продовження табл. 3.4

1	2	3	4
	Закон України «Про Державний земельний кадастр» від 07.07.2011 р. № 3613-VI (продовження)	Ст. 15. Відомості про земельні ділянки 1. До Державного земельного кадастру включаються такі відомості про земельні ділянки: дані про якісний стан земель та про бонітування ґрунтів	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		Ст.33. Облік кількості та якості земель 4. Облік якості земельних угідь відображає дані, що характеризують землі за природними і набутими властивостями, впливають на їх продуктивність та економічну цінність, а також за ступенем техногенного забруднення ґрунтів. 5. Відомості щодо кількості та якості земель узагальнюються центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері земельних відносин. Узагальнена інформація про кількість та якість земель безоплатно надається органам державної влади та органам місцевого самоврядування відповідно до Порядку ведення Державного земельного кадастру.	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу

Продовження табл. 3.4

1	2	3	4
	Закон України «Про Державний земельний кадастр» від 07.07.2011 р. № 3613-VI (закінчення)	Ст. 36. Оприлюднення відомостей Державного земельного кадастру 1. На офіційному веб-сайті центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері земельних відносин, оприлюднюються відомості Державного земельного кадастру про: е) зведені дані кількісного та якісного обліку земель;	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
6.	Закон України «Про землеустрій» від 01.01.2019 №858-IV [42]	Розділ І. Загальні положення. Ст. 2. Призначення землеустрою Землеустрій забезпечує: д) розробку і здійснення системи заходів із землеустрою для збереження природних ландшафтів, відновлення та підвищення родючості ґрунтів, рекультивації порушених земель і землювання малопродуктивних угідь, захисту земель від ерозії, підтоплення, висушення, зсувів, вторинного засолення, закислення, заболочення, ущільнення, забруднення промисловими відходами та хімічними речовинами тощо, консервації деградованих і малопродуктивних земель, запобігання іншим негативним явищам;	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу

Продовження табл. 3.4

1	2	3	4
	Закон України «Про землеустрій» від 01.01.2019 №858-IV (закінчення)	<p>е) організацію території підприємств, установ і організацій з метою створення умов сталого землекористування та встановлення обмежень і обтяжень (земельних сервітутів) у використанні та охороні земель несільськогосподарського призначення;</p> <p>є) отримання інформації щодо кількості та якості земель, їхнього стану та інших даних, необхідних для ведення державного земельного кадастру, моніторингу земель, здійснення державного контролю за використанням та охороною земель</p>	
		Розділ II. Повноваження органів державної влади і органів місцевого самоврядування у сфері землеустрою Ст. 14-1. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в агропромисловому комплексі, у сфері землеустрою	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		Ст. 15. Повноваження обласних рад у сфері землеустрою	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		Ст. 19. Повноваження сільських, селищних, міських рад у сфері землеустрою	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу

Продовження табл. 3.4

1	2	3	4
7.	Закон України «Про охорону земель» від 19.06.2013 р. № 962-IV [37]	Розділ І. Загальні положення. Ст. 1. Охорона земель та інші основні поняття і терміни Застосовані в цьому Законі інші поняття і терміни вживаються в такому значенні:	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		Ст. 8. Повноваження обласних рад у галузі охорони земель	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		Ст. 10. Повноваження районних рад у галузі охорони земель	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		Ст. 12. Повноваження сільських, селищних, міських рад у галузі охорони земель	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		Ст. 15. Повноваження місцевих державних адміністрацій у галузі охорони земель	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		Ст. 16. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері земельних відносин, у галузі охорони земель	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу

Продовження табл. 3.4

1	2	3	4
	Закон України «Про охорону земель» від 19.06.2013 р. № 962-IV (продовження)	Ст. 17. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища, та центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, у галузі охорони земель	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
Ст. 17-1. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища		Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу	
Ст. 29. Стандартизація в галузі охорони земель		Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу	
Ст. 31. Нормативи гранично допустимого забруднення ґрунтів		Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу	
Розділ VI. Охорона земель при здійсненні господарської діяльності Ст. 35. Вимоги до власників і землекористувачів, у тому числі орендарів, земельних ділянок при здійсненні господарської діяльності		Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу	

Продовження табл. 3.4

1	2	3	4
	Закон України «Про охорону земель» від 19.06.2013 р. № 962-IV (закінчення)	Ст. 45. Охорона земель і ґрунтів від забруднення небезпечними речовинами	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		Ст. 49. Охорона земель при застосуванні нових технічних засобів і технологій	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
8.	Рішення РНБО України «Про комплекс заходів щодо вдосконалення проведення моніторингу довкілля та державного регулювання у сфері поводження з відходами в Україні» від 25 квітня 2013 р. [43]		Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
9.	Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про моніторинг земель» від 20 серпня 1993 року № 661 [44]		Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
10.	Наказ Міністерства аграрної політики України «Про затвердження «Положення про моніторинг ґрунтів на землях сільськогосподарського призначення» від 26 лютого 2004 року № 51 [45]	2.2. Моніторинг ґрунтів на землях сільськогосподарського призначення	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу

Продовження табл. 3.4

1	2	3	4
11.	Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про державну систему моніторингу довкілля» від 30 березня 1998 р. № 391 [24]	<p>Пункт 7. Основні завдання суб'єктів системи моніторингу</p> <p>Розділ: Організація і функціонування системи моніторингу</p> <p>Пункт 16. Суб'єкти системи моніторингу, місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування, підприємства, установи і організації незалежно від їх підпорядкування і форм власності повинні здійснювати:</p> <p>Розділ: Взаємовідносини суб'єктів системи моніторингу</p>	<p>Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу</p> <p>Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу</p> <p>Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу</p>
12.	Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження порядку інформаційної взаємодії між кадастрами та інформаційними системами» від 17.03.2017 р. № 483-2013-п [46]	<p>Додаток до Порядку.</p> <p>Перелік відомостей, обмін якими здійснюється в процесі інформаційної взаємодії між кадастрами та інформаційними системами</p>	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу

Продовження табл. 3.4

1	2	3	4
13.	Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 19.01.2017 р. № 6 «Про затвердження Інструкції з оформлення державними інспекторами у сфері державного контролю за використанням та охороною земель і дотриманням вимог законодавства України про охорону земель матеріалів про адміністративні правопорушення» [47]		Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
14.	Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 05.03.2018 р. № 124 «Про затвердження Порядку підготовки та внесення до органів виконавчої влади або органів місцевого самоврядування клопотань з питань дотримання вимог земельного законодавства» [48]		Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу

Продовження табл. 3.4

1	2	3	4
15.	Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 06.11.2018 р. № 538 «Про затвердження уніфікованої форми акта, що складається за результатами проведення планового (позапланового) заходу державного нагляду (контролю) щодо додержання суб'єктом господарювання вимог законодавства у сфері використання та охорони земель» [49]	АКТ складається за результатами проведення планового (позапланового) заходу державного нагляду (контролю) щодо дотримання суб'єктом господарювання вимог законодавства у сфері використання та охорони земель	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
16.	Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 03.12.2012 р. № 1779/5/748 «Про деякі питання забезпечення інформаційної взаємодії органу, що здійснює ведення Державного земельного кадастру, та органу державної реєстрації прав» [50]		Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
17.	Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України 27.12.2012 р. № 836 «Про затвердження Порядку адміністрування Державного земельного кадастру» [51]		Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу

Продовження табл. 3.4

1	2	3	4
18.	Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 04.05.2012 р. № 196 «Про затвердження Правил експлуатації об'єктів поводження з побутовими відходами» [52]	<p>I. Загальні положення.</p> <p>1.8. На об'єктах поводження з побутовими відходами має бути створена система моніторингу та вжиті заходи екологічної безпеки, які спрямовані на захист стану повітря, ґрунту та підземних вод.</p> <p>1.9. Контроль за станом навколишнього природного середовища в місцях розміщення об'єктів поводження з побутовими відходами здійснюється суб'єктом господарювання, який здійснює діяльність з експлуатації об'єкта поводження з побутовими відходами, а також органами державної санітарно-епідеміологічної служби та територіальними органами Державної екологічної інспекції України з використанням методик визначення шкідливих речовин у повітрі та ґрунті.</p>	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		<p>VI. Експлуатація об'єктів зі спалювання побутових відходів</p> <p>6.8. Контроль вмісту забруднюючих речовин у відхідних (димових) газах джерел викидів проводиться за такими показниками: ...</p>	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу

Продовження табл. 3.4

1	2	3	4
	<p>Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 04.05.2012 р. № 196 «Про затвердження Правил експлуатації об'єктів поводження з побутовими відходами» (закінчення)</p>	<p>6.9. Дослідження ґрунту у межах санітарно-захисної зони (на відстані 50, 100, 200 і 500 м) має проводитись не рідше ніж двічі на рік.</p> <p>6.10. Вміст забруднюючих речовин у стічних водах, які утворилися на об'єктах спалювання побутових відходів, не повинен перевищувати ліміт скидання забруднюючих речовин, встановлений відповідно до дозволу на спеціальне водокористування у разі скидання у водні об'єкти та відповідно до місцевих правил приймання стічних вод у випадку скидання стічних вод від зазначених об'єктів до систем централізованого водовідведення населених пунктів.</p>	
19.	<p>Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 21.12.2017 р. №332 «Про затвердження Змін до Правил експлуатації об'єктів поводження з побутовими відходами» [53]</p>		<p>Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу</p>

Продовження табл. 3.4

1	2	3	4
20.	Наказ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 01.12.2010 р. № 435 «Про затвердження Правил експлуатації полігонів побутових відходів» [55]	V. Екологічна та санітарна безпека	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
21.	Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 12.12.2018 р. № 341 «Про затвердження Порядку повторного використання очищених стічних вод та осаду за умови дотримання нормативів гранично допустимих концентрацій забруднюючих речовин» [56]	II. Повторне використання очищених стічних вод. 8. Державний нагляд (контроль) за додержанням нормативів гранично допустимих концентрацій забруднюючих речовин в очищених стічних водах, які використовуються для зрошення, за використанням земель, які зрошуються очищеними стічними водами, здійснюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів, та центральним органом виконавчої влади, який забезпечує реалізацію державної політики у сфері нагляду (контролю) в агропромисловому комплексі, з урахуванням особливостей, визначених Законами України «Про охорону земель» та «Про державний контроль за використанням та охороною земель»	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу

Продовження табл. 3.4

1	2	3	4
	<p>Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 12.12.2018 р. № 341 «Про затвердження Порядку повторного використання очищених стічних вод та осаду за умови дотримання нормативів гранично допустимих концентрацій забруднюючих речовин» (продовження)</p>	<p>III. Повторне використання осадів стічних вод.</p> <p>15. Державний нагляд (контроль) за додержанням вимог до осадів стічних вод, які використовуються для удобрення, за використанням земель, які удобрюються осадами стічних вод, здійснюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів, та центральним органом виконавчої влади, який забезпечує реалізацію державної політики у сфері нагляду (контролю) в агропромисловому комплексі, з урахуванням особливостей, визначених Законами України «Про охорону земель» та «Про державний контроль за використанням та охороною земель»</p>	<p>Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу</p>
		<p>III. Повторне використання осадів стічних вод</p> <p>23. Спалювання осадів стічних вод здійснюється в печах, конструкція яких має враховувати особливості хімічного складу осадів і можливість подальшого використання їх мінеральної частини.</p>	<p>Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу</p>

Продовження табл. 3.4

1	2	3	4
	<p>Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 12.12.2018 р. № 341 «Про затвердження Порядку повторного використання очищених стічних вод та осаду за умови дотримання нормативів гранично допустимих концентрацій забруднюючих речовин» (закінчення)</p>	<p>24. При спалюванні осадів стічних вод необхідно здійснювати очищення димових газів відповідно до вимог, встановлених законодавством про охорону атмосферного повітря.</p>	
22.	<p>Наказ Державного комітету України по земельних ресурсах від 03.12.2004 р. № 391 «Про затвердження Методики проведення державної експертизи земельпорядної документації» [56]</p>	<p>3. Процедура (стадії) проведення державної експертизи 3.4.2. При проведенні державної експертизи земельпорядної документації визначаються: відповідність змісту документації вимогам законодавства України, встановленим стандартам, нормам і правилам, рішенням органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування щодо раціонального використання і охорони земель, умов і порядку їх забудови, охорони навколишнього природного середовища, санітарно-епідеміологічного благополуччя населення, збереження культурної спадщини</p>	<p>Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу</p>

Продовження табл. 3.4

1	2	3	4
23.	Наказ Міністерства надзвичайних ситуацій України від 22.03.2012 р. № 627 «Про затвердження Вимог до роботодавців щодо захисту працівників від шкідливого впливу хімічних речовин» [57]	<p>IV. Загальні обов'язки суб'єктів господарювання щодо захисту працівників від шкідливого впливу хімічних речовин</p> <p>1. Запобіжні заходи</p> <p>1.6. Суб'єкт господарювання зобов'язаний регулярно з періодичністю, визначеною відповідно до пунктів 4.2 і 4.3 «Общих санитарно-гигиенических требований к воздуху рабочей зоны», затверджених і введених у дію постановою Державного комітету СРСР з стандартів від 29 вересня 1988 року № 3388 (ГОСТ 12.1.005-88 ССБТ), а також позачергово у разі зміни умов роботи, через яку може змінитись вплив хімічних речовин на працівників, організувати проведення додаткового вимірювання концентрації шкідливих хімічних речовин на робочих місцях і зіставлення результатів вимірювань з граничнодопустимими концентраціями, які вказані у СН.4617-88. У разі перевищення граничнодопустимих концентрацій суб'єкт господарювання повинен негайно вжити заходів для приведення ситуації у відповідність до показників, ГДК, визначених у СН.4617-88.</p>	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу

Продовження табл. 3.4

1	2	3	4
24.	Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 17.05.2016 р. № 128 «Про затвердження Змін до Методики проведення державної експертизи земельпорядної документації» [58]	Глава 3	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
25.	Наказ Міністерства надзвичайних ситуацій України від 19.03.2012 р. № 615 «Про затвердження Порядку складення і форми запиту на публічну інформацію, розпорядником якої є Державна служба гірничого нагляду та промислової безпеки України» [59]		Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
26.	Наказ Державного агентства водних ресурсів України від 17.12.1998 р. № 132. Відомчі нормативні документи. Керівництво по організації та здійсненню моніторингу меліорованих і прилеглих до них земель. ВНД 33-5.5.-04-98 [60]		Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу

Продовження табл. 3.4

1	2	3	4
27.	Наказ Міністерства надзвичайних ситуацій України від 25.01.2012 р. № 67 « Про затвердження Загальних вимог стосовно забезпечення роботодавцями охорони праці працівників» [60]		Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу

На основі результатів аналізу законодавчої та нормативно-правової бази України щодо охорони ґрунтів необхідно внести зміни в законодавчі та нормативні документи України, які були розглянуті в таблиці 3.4.

3.5 Дослідження законодавчої та нормативно-правової бази України за напрямком поводження з відходами

Поводження з відходами в Україні регулюється, насамперед, базовими законами України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25.06.1991 р. № 1264-ХІІ [23] та «Про відходи» від 05.03.1998 р. № 187/98-ВР [62].

До інших правових актів, що в певній частині стосуються поводження з відходами, також належать:

Закон України «Про хімічні джерела струму» [63];

Закон України «Про поводження з радіоактивними відходами» [64];

Закон України «Про металобрухт» [65];

Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» [66];

Закон України «Про житлово-комунальні послуги» [67];

Закон України «Про вилучення з обігу, переробку, утилізацію, знищення або подальше використання неякісної та небезпечної продукції» [68].

На підзаконному рівні поводження з відходами регулюється за допомогою наступних організаційно-адміністративних заходів:

-встановлення лімітів на утворення та розміщення відходів;

-запровадження порядку обліку та паспортизації відходів;

-ведення реєстрів об'єктів їх утворення, оброблення, утилізації та видалення;

-встановлення вимог щодо транскордонного перевезення відходів;

-запровадження дозвільного порядку поводження з небезпечними відходами, організації збирання й видалення побутових та інших подібних їм

відходів;

-розроблення схем санітарного очищення населених пунктів;

-забезпечення ліквідації несанкціонованих і неконтрольованих звалищ

та ін.

Таблиця 3.5 – Законодавчі документи України, які утворюють нормативну базу щодо поводження з відходами

№ п/п	Назва документу	Розділ, стаття	Пропозиції
1	2	3	4
1.	Конституція України [22]	Встановлює обов'язок держави щодо забезпечення екологічної безпеки і підтримання екологічної рівноваги на території України та збереження генофонду українського народу. З огляду на це кожний громадянин має право на безпечне для життя і здоров'я довкілля	-
2.	Земельний кодекс України [36]	<p>Розділ VII. Управління в галузі використання і охорони земель. Глава 33 Моніторинг земель.</p> <p>Ст.191. У системі моніторингу земель проводиться збирання, оброблення, передавання, збереження та аналіз інформації про стан земель, прогнозування їх змін і розроблення науково обґрунтованих рекомендацій для прийняття рішень щодо запобігання негативним змінам стану земель та дотримання вимог екологічної безпеки.</p> <p>Ст.192. Основними завданнями моніторингу земель є прогноз еколого-економічних наслідків деградації земельних ділянок з метою запобігання або усунення дії негативних процесів.</p>	<p>Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу</p> <p>Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу</p>

Продовження табл. 3.5

1	2	3	4
3.	Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25.06.1991 р. №1264-ХІІ [23]	Розділ ІІІ. Ст. 15. Повноваження місцевих рад у галузі охорони навколишнього природного середовища	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		Розділ ІV. Ст. 20. Компетенція центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, в галузі охорони навколишнього природного середовища та використання природних ресурсів	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		Зміни на підставі Закону № 5456-VI від 16.10.2012 Стаття 20 ¹ .	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		Зміни на підставі Закону № 5456-VI від 16.10.2012, із змінами згідно із Законом № 2059-VIII від 23.05.2017 Стаття 20- ² .	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		Зміни на підставі Закону № 5456-VI від 16.10.2012 Стаття 20 ⁴	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		Ст. 21. Повноваження громадських організацій у галузі охорони навколишнього природного середовища	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу

Продовження табл. 3.5

1	2	3	4
	Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25.06.1991 р. №1264-ХІІ (закінчення)	Розділ V. Ст. 24. Державний облік об'єктів, що шкідливо впливають на стан навколишнього природного середовища	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
Ст. 25. Інформація про стан навколишнього природного середовища (екологічна інформація)		Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу	
Розділ VII. Ст. 32. Екологічні стандарти Ст. 33. Екологічні нормативи		Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу	
4.	Закон України «Про відходи» від 05.03.1998 р. № 187/98-ВР [62]	Розділ 4. Ст. 18. Компетенція Кабінету Міністрів України у сфері поводження з відходами	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
Ст. 23. Компетенція центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища		Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу	
Ст. 23- ² на підставі Закону № 1193-VII від 09.04.2014		Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу	

Продовження табл. 3.5

1	2	3	4
	Закон України «Про відходи» від 05.03.1998 р. № 187/98-ВР (закінчення)	Розділ V. Ст. 26. Державний облік і паспортизація відходів	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		Розділ V. Ст. 27. Ведення реєстру об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		Ст. 28. Ведення реєстру місць видалення відходів	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		Ст. 30. Інформування про вплив відходів і місць чи об'єктів їх зберігання та видалення на стан навколишнього природного середовища та здоров'я людини	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
		Розділ IX. Ст. 45. Участь України у міжнародному співробітництві у сфері поводження з відходами	Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу
5.	Постанова Кабінету Міністрів України від 31 серпня 1998 р. № 1360 «Про затвердження Порядку ведення реєстру об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів» [69]		Підлягає корегуванню відповідно вимогам Протоколу

На основі результатів аналізу законодавчої та нормативно-правової бази України щодо поводження з відходами необхідно внести зміни в законодавчі та нормативні документи України, які були розглянуті в таблиці 3.5.

В розділі було проаналізовано більше 100-та законодавчих та нормативно-правових акта України з напрямку:

охорона атмосферного повітря;

охорона водного середовища;

охорона ґрунтів;

поводження з відходами.

З метою впровадження Протоколу про реєстри викидів і перенесення забруднювачів для створення та забезпечення функціонування Єдиної уніфікованої електронної системи інформації про дозволи, звіти, матеріали перевірок у сфері охорони довкілля (національного Реєстру викидів і перенесення забруднювачів) необхідно внести зміни в законодавчі та нормативні документи України, що представлені в таблиці 3.1 – 3.5.

ВИСНОВКИ

Виходячи з Конституції України і міжнародних зобов'язань країни, які передбачені Конвенцією про доступ до інформації, що стосуються довкілля (Орхуська конвенція) та Протоколом про реєстри викидів та перенесення забруднювачів – невід'ємним правом громадян України є отримання повної, достовірної та своєчасної інформації про стан НПС, ступінь його забруднення, вжиті заходи з його охорони й оздоровлення. Ефективний захист конституційного права на сприятливе навколишнє середовище неможливий без відповідного інформаційного забезпечення громадськості якісною екологічною інформацією.

Одним з інструментів забезпечення захисту права на сприятливе навколишнє середовище в міжнародній практиці є РВПЗ. РВПЗ є джерелом інформації про викиди та забруднювачі, який стимулює промисловість, сектор виробництва товарів й послуг та спільноту до скорочення викидів і транспортування відходів, а також впровадження методів більш чистого виробництва.

Актуальність науково-дослідної роботи полягає в необхідності приведення законодавчої та нормативно-правової бази України у відповідність вимогам реалізації міжнародного Протоколу про реєстри викидів і перенесення забруднювачів.

Згідно Протоколу, реєстр охоплює різні компоненти навколишнього середовища, розрізняючи викиди у повітря, землю та воду і містить інформацію про перенесення відходів.

Відповідно до Протоколу, Україна повинна створювати та зберігати державний реєстр викидів і перенесення забруднювачів, інформуванням до якого повинні бути охоплені всі зацікавлені сторони: населення, неурядовий сектор, державні органи і промисловість України. Даний підхід дозволить досягти відчутних результатів щодо забезпечення доступу громадськості до

даних РВПЗ.

Виходячи з цього в роботі було виконано наступне:

- представлено аналіз використання РВПЗ в країнах ЄС та наведено перелік основних країн світу, які розробили та впровадили національні РВПЗ;
- розглянуто проблеми з якими зіткнулися країни ЄС при розробці та впровадженні Протоколу;
- розглянуто застосування РВПЗ в Україні;
- представлені законодавчі акти держави, які необхідно враховувати для реалізації вимог Протоколу в Україні;
- перелічені вигоди ведення РВПЗ для держави, для промисловості та вигоди для інших сторін при існуванні цього реєстру;
- визначені основні недоліки, які необхідно усунути при впровадженні Протоколу в Україні, а також визначені заходи для реалізації цього Протоколу;
- проведено дослідження відповідності існуючої законодавчої та нормативно-правової бази України вимогам реалізації Протоколу.

За результатами проведеного дослідження в роботі запропонований перелік законодавчих та нормативно-правових документів України, в які необхідно внести зміни відповідно до вимог Протоколу з метою запровадження РВПЗ в Україні.

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАНЬ

1. Доманецька І. Перспективи розбудови державної системи моніторингу довкілля [Текст] // І.М. Доманецька, О.І. Серпінська // Управління розвитком складних систем. – 2017. – № 30. – С. 108 – 115.

2. Закон України «Про загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу» від 18 березня 2004 р. № 1629-IV. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1629-15>.

3. Bondar, O.I. (Eds.). (2015). Environmental Policy and Law of Ukraine on the path to European integration / ed. – Published EU technical assistance project «Additional support of the Ministry of Ecology and Natural Resources of Ukraine in the implementation of sector budget support», 171.

4. Сайт Міністерства енергетики та захисту довкілля України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/control/publish/article?art_id=244974916.

5. Протокол про реєстри викидів і перенесення забруднювачів. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/995_159.

6. Указ Президента України від 12.01.2015 р. № 5/2015 «Про Стратегію сталого розвитку «Україна-2020». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>.

7. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 04.03.2015 р. № 213-р «Про затвердження плану заходів з виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України та Стратегії сталого розвитку «Україна-2020» у 2015 році». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/213-2015-%D1%80>.

8. Закон України «Про ратифікацію Протоколу про реєстри викидів та перенесення забруднювачів» від 03.02.2016 року. [Електронний ресурс]. –

Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/980-19>.

9. Toxics Release Inventory (TRI) Program. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.epa.gov/toxics-release-inventory-tri-program>.

10. The National Pollutant Inventory in Australia. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.npi.gov.au>.

11. The National Pollutant Release Inventory in Canada. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.canada.ca/en/services/environment/pollution-waste-management/national-pollutant-release-inventory.html>.

12. E-PRTR Facilities. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://prtr.eea.europa.eu/#/home>.

13. Закон України «Про міжнародні договори України» від 29.06.2004 р. № 1906-IV. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1906-15>.

14. Закон України «Про ратифікацію Конвенції про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля» від 06.07.1999 р. № 832-XIV. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/832-XIV>.

15. Закон України «Про доступ до публічної інформації» від 13.01.2011 р. № 2939-IV. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2939-17>.

16. Закон України «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року» від 21.12.2010 р. №2818-VI. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/2818-17>.

17. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.06.2011 р. № 771 «Про затвердження порядку залучення громадськості до обговорення питань щодо прийняття рішень, які можуть впливати на стан довкілля». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/771-2011->

%D0%BF.

18. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 04.03.2015 р. № 213-р «Про затвердження плану заходів з виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України та Стратегії сталого розвитку «Україна-2020» у 2015 році». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/213-2015-%D1%80>.

19. Науково-дослідна робота на тему «Розроблення структури реєстру стаціонарних джерел викидів». – УКРНДІЕП. – 2018. – С. 167. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niier.kharkov.ua/sites/default/files/zvit.24.2018.pdf>.

20. РВПЗ в Україні. Процес розробки РВПЗ. ». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ecoacademy.org.ua/sites/default/files/theme_files/tema_3._rvpz_v_ukrayini._proces_rozrobky_rvpz.pdf.

21. Загальні природоохоронні акти. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://cern.com.ua/prirodoohrannoe-zakonodatelstvo/#priroda1>.

22. Конституція України від 28 червня 1996 р. № 254к-96-ВР // Відомості Верховної Ради України – 1996. – № 30. – Ст. 141.

23. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25.06.1991 р. № 1264-ХІІ. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12>.

24. Постанова Кабінету Міністрів України від 30 березня 1998 р. № 391 «Про затвердження Положення про державну систему моніторингу довкілля». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/391-98-%D0%BF>.

25. Екологічна політика та право України на шляху до європейської інтеграції / за ред. О. І. Бондаря. – К., 2015. – 171 с.

26. Закон України «Про охорону атмосферного повітря» № 2708-ХІІ від 16.10.1992 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2707-12>.

27. Постанова Кабінет Міністрів України від 29 листопада 2001 р. № 1598 «Про затвердження переліку найбільш поширених і небезпечних забруднюючих речовин, викиди яких в атмосферне повітря підлягають регулюванню». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1598-2001-%D0%BF>.

28. Постанова Кабінет Міністрів України від 13 грудня 2001 р. № 1655 «Про затвердження Порядку ведення державного обліку в галузі охорони атмосферного повітря». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1655-2001-%D0%BF>.

29. Водним Кодексом України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/213/95-%D0%B2%D1%80>.

30. Закон України «Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи» від 28.02.1991 р. № 795-ХІІ. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/791%D0%B0-12>.

31. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 31 грудня 2004 р. № 992-р «Про схвалення Концепції Державної програми проведення моніторингу навколишнього природного середовища». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/992-2004-%D1%80>.

32. Наказ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 08.12.2010 р. № 448 «Про затвердження Положення про систему моніторингу підтоплення міст і селищ міського типу України (небезпечне підняття рівня ґрунтових вод)». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0153-11>.

33. Рішення Ради Національної безпеки і оборони України від 25 квітня 2013 р. «Про комплекс заходів щодо вдосконалення проведення моніторингу довкілля та державного регулювання у сфері поводження з відходами в Україні». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0005525-13>.

34. Постанова Кабінету Міністрів України від 25 березня 1999 р. № 465

«Про затвердження Правил охорони поверхневих вод від забруднення зворотними водами». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/465-99-%D0%BF>.

35. Постанова Кабінету Міністрів України від 11 вересня 1996 р. № 1100 «Про затвердження Порядку розроблення нормативів гранично допустимого скидання забруднюючих речовин у водні об'єкти та перелік забруднюючих речовин, скидання яких у водні об'єкти нормується». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1100-96-%D0%BF>.

36. Земельний кодекс України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>.

37. Закон України «Про охорону земель». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/962-15>.

38. Закон України «Про державний контроль за використанням та охороною земель». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/963-15>.

39. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про моніторинг земель» від 20 серпня 1993 року № 661. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/661-93-%D0%BF>.

40. Наказ Міністерства аграрної політики України від 26 лютого 2004 року №51 «Про затвердження положення про моніторинг ґрунтів на землях сільськогосподарського призначення». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/z0383-04>.

41. Закон України «Про Державний земельний кадастр» від 07.07.2011 р. № 3613-VI. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/3613-17>.

42. Закон України «Про землеустрій» від 01.01.2019 №858-IV. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/858-15>.

43. Рішення РНБО України «Про комплекс заходів щодо вдосконалення

проведення моніторингу довкілля та державного регулювання у сфері поводження з відходами в Україні» від 25 квітня 2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/n0005525-13>.

44. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про моніторинг земель» від 20 серпня 1993 року № 661 . [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/661-93-%D0%BF>.

45. Наказ Міністерства аграрної політики України «Про затвердження «Положення про моніторинг ґрунтів на землях сільськогосподарського призначення» від 26 лютого 2004 року № 51. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/z0383-04>.

46. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження порядку інформаційної взаємодії між кадастрами та інформаційними системами» від 17.03.2017 р. №483-2013-п. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/483-2013-%D0%BF>.

47. Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 19.01.2017 р. № 6 «Про затвердження Інструкції з оформлення державними інспекторами у сфері державного контролю за використанням та охороною земель і дотриманням вимог законодавства України про охорону земель матеріалів про адміністративні правопорушення». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/z0173-17>.

48. Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 05.03.2018 р. № 124 «Про затвердження Порядку підготовки та внесення до органів виконавчої влади або органів місцевого самоврядування клопотань з питань дотримання вимог земельного законодавства». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/z0605-18>.

49. Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 06.11.2018 р. № 538 «Про затвердження уніфікованої форми акта, що складається за результатами проведення планового (позапланового) заходу державного нагляду (контролю) щодо додержання суб'єктом господарювання

вимог законодавства у сфері використання та охорони земель». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/z1321-18>.

50. Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 03.12.2012 р. № 1779/5/748 «Про деякі питання забезпечення інформаційної взаємодії органу, що здійснює ведення Державного земельного кадастру, та органу державної реєстрації прав». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z2056-12>.

51. Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України 27.12.2012 р. № 836 «Про затвердження Порядку адміністрування Державного земельного кадастру». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0153-13/ed20121227>.

52. Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 04.05.2012 р. № 196 «Про затвердження Правил експлуатації об'єктів поводження з побутовими відходами». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/z0821-12>.

53. Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 21.12.2017 р. № 332 «Про затвердження Змін до Правил експлуатації об'єктів поводження з побутовими відходами». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/z0074-18>.

54. Наказ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 01.12.2010 р. № 435 «Про затвердження Правил експлуатації полігонів побутових відходів». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/z1307-10>.

55. Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 12.12.2018 р. № 341 «Про затвердження Порядку повторного використання очищених стічних вод та осаду за умови дотримання нормативів гранично допустимих концентрацій забруднюючих речовин». [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/RE33046.html.

56. Наказ Державного комітету України по земельних ресурсах від 03.12.2004 р. № 391 «Про затвердження Методики проведення державної експертизи землепорядної документації». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1618-04>.

57. Наказ Міністерства надзвичайних ситуацій України від 22.03.2012 р. № 627 «Про затвердження Вимог до роботодавців щодо захисту працівників від шкідливого впливу хімічних речовин». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0521-12>.

58. Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 17.05.2016 р. № 128 «Про затвердження Змін до Методики проведення державної експертизи землепорядної документації». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0808-16>.

59. Наказ Міністерства надзвичайних ситуацій України від 19.03.2012 р. № 615 «Про затвердження Порядку складення і форми запиту на публічну інформацію, розпорядником якої є Державна служба гірничого нагляду та промислової безпеки України». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0501-12>.

60. Наказ Державного агентства водних ресурсів України від 17.12.1998 р. № 132. Відомчі нормативні документи. Керівництво по організації та здійсненню моніторингу меліорованих і прилеглих до них земель. ВНД 33-5.5.-04-98. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ep3.nuwm.edu.ua/2595/1/nd009%20zah.pdf>.

61. Наказ Міністерства надзвичайних ситуацій України від 25.01.2012 р. № 67 «Про затвердження Загальних вимог стосовно забезпечення роботодавцями охорони праці працівників». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0226-12>.

62. Закон України «Про відходи» від 05.03.1998 р. № 187/98-ВР. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/187/98-%D0%B2%D1%80>.

63. Закон України «Про хімічні джерела струму». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/3503-15>.

64. Закон України «Про поводження з радіоактивними відходами». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/255/95-%D0%B2%D1%80?lang=en>.

65. Закон України «Про металобрухт». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/619-14>.

66. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4004-12>.

67. Закон України «Про житлово-комунальні послуги». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2189-19>.

68. Закон України «Про вилучення з обігу, переробку, утилізацію, знищення або подальше використання неякісної та небезпечної продукції». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1393-14>.

69. Постанова Кабінету Міністрів України від 31 серпня 1998 р. № 1360 «Про затвердження Порядку ведення реєстру об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1360-98-%D0%BF>.

ДОДАТОК А

ПЕРЕЛІК ВИДІВ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЗАБРУДНЮЮЧИХ РЕЧОВИН ЗГІДНО ПРОТОКОЛУ ПРО РЕЄСТРИ ВИКИДІВ ТА ПЕРЕНЕСЕННЯ ЗАБРУДНЮВАЧІВ

Таблиця А.1 – Перелік видів діяльності згідно Протоколу про реєстри викидів та перенесення забруднювачів

№ п/п	Види діяльності
1	2
1. Енергетичний сектор	
1.1	Нафтопереробні та газопереробні заводи
1.2	Установки для газифікації та зрідження
1.3	Теплові електростанції та інші установки для спалювання
1.4	Коксові печі
1.5	Прокатний стан для вугілля
1.6	Установки для виробництва продуктів з вугілля та твердого бездимного палива
2. Виробництво та обробка металів	
2.1	Установки для випалювання або агломерації металевих руд (включаючи сульфідні руди)
2.2	Установки для виробництва чавуну чи сталі (первинна або вторинна плавка) також безперервний розлив
2.3	Установки для обробки чорних металів: – стани гарячого вальцювання; – ковальські молоти; – нанесення захисного розпиленого металевого покриття.
2.4	Ливарні заводи для лиття чорних металів
2.5	Установки для: – виробництва чорнових кольорових металів із руди, концентратів або вторинної сировини з використанням металургійних, хімічних або електролітичних процесів; – плавки, зокрема легування кольорових металів, у тому числі рекуперованих матеріалів (рафінування, лиття тощо).
2.6	Установки для обробки поверхні металів і пластичних матеріалів із використанням електролітичного або хімічного процесів

Продовження табл. А.1

1	2
3. Роботи з переробки мінеральної сировини	
3.1	Підземні гірські роботи шахтним способом та зв'язані з ними операції
3.2	Відкрите видобування корисних копалин
3.3	Установки для виробництва: <ul style="list-style-type: none"> – цементного клінкеру в обертових випалювальних печах; – вапна в обертових випалювальних печах; – цементного клінкеру або вапна в інших печах.
3.4	Установки для виробництва азбесту та продуктів, що містять азбест
3.5	Установки для виготовлення скла, включаючи скловолокна
3.6	Установки для плавлення мінеральних речовин, включаючи виробництво мінеральних волокон
3.7	Установки для виробництва керамічних продуктів шляхом випалювання, зокрема черепиці для покрівлі, цегли, вогнетривкої цегли, керамічної плитки, кам'яної кераміки або порцелянових виробів
4. Хімічна промисловість	
4.1	Хімічні установки для виробництва у промислових масштабах основних органічних хімічних речовин, таких як: <ul style="list-style-type: none"> – прості вуглеводні (лінійні чи циклічні, насичені або ненасичені, аліфатичні чи ароматичні); – вуглеводні, що містять кисень, такі як спирти, альдегіди, кетони, карбонові кислоти, складні ефіри, ацетати, прості ефіри, перекиси, епоксидні смоли; – вуглеводні, що містять сірку; – вуглеводні, що містять азот, такі як аміни, аміди, сполуки азоту, нітросполуки чи сполуки нітратів, нітрили, ціанати, ізоціанати; – вуглеводні, що містять фосфор; – вуглеводні із вмістом галогенів;

Продовження табл. А.1

1	2
4.1 (закінчення)	<ul style="list-style-type: none"> – органометалічні сполуки; – основні пластичні матеріали (полімери, синтетичні волокна або волокна на целюлозній основі); – синтетичний каучук; – фарби та пігменти; – поверхнево-активні речовини.
4.2	<p>Хімічні установки для промислового виробництва основних неорганічних хімічних продуктів, таких як:</p> <ul style="list-style-type: none"> – гази, такі як аміак, хлор чи хлористий водень, фтор або фтористий водень, оксиди вуглецю, сполуки сірки, оксиди азоту, водень, діоксид сірки, хлорокис вуглецю; – кислоти, такі як хромова кислота, фтористоводнева кислота, фосфорна кислота, азотна кислота, хлористоводнева кислота, сірчана кислота, олеум, сірчисті кислоти; – луги, такі як гідроокис амонію, гідроокис калію, гідроокис натрію; – солі, такі як хлористий амоній, хлорнуватокислий калій, вуглекислий калій, вуглекислий натрій, перборат, азотнокисле срібло; – неметали, оксиди металів або інші неорганічні сполуки, такі як карбід кальцію, кремній, карбід кремнію.
4.3	Хімічні установки для промислового виробництва фосфорних, азотних або калійних добрив (простих або складних добрив)
4.4	Хімічні установки для промислового виробництва основних продуктів для рослинництва та біоцидів
4.5	Установки, які застосовують хімічні або біологічні процеси для виробництва у промислових масштабах основних фармацевтичних продуктів
4.6	Установки для виробництва у промислових масштабах вибухових речовин та піротехнічної продукції
5. Поводження з відходами та стічними водами	
5.1	Установки для спалювання, піролізації, рекуперації, хімічної обробки або захоронення небезпечних відходів
5.2	Установки для спалювання комунально-побутових відходів

Продовження табл. А.1

1	2
5.3	Установки для видалення безпечних відходів
5.4	Звалища (за виключенням звалищ для інертних відходів)
5.5	Установки для видалення або повторного використання туш домашніх тварин чи відходів тваринництва
5.6	Міські заводи для очистки стічних вод
5.7	Автономні промислові установки для очистки стічних вод, які обслуговують один або більше видів діяльності з цього додатку
6. Виробництво і обробка паперу та деревини	
6.1	Промислові підприємства для виробництва целюлози з деревини або аналогічних волокнистих матеріалів
6.2	Промислові підприємства для виробництва паперу, картону та інших первинних продуктів з деревини (таких як картон, листові фібри і фанери)
6.3	Промислові підприємства для обробки деревини та продуктів із деревини з хімікатами
7. Інтенсивне виробництво продуктів тваринництва та аквакультура	
7.1	Установки для інтенсивного вирощування птахів або свиней
7.2	Інтенсивна аквакультура
8. Продукти тваринництва та рослинництва з сектору виробництва харчових продуктів та напоїв	
8.1	Бійні
8.2	Обробка і переробка для виробництва продуктів харчування та напоїв з: – тваринної сировини (окрім молока); – рослинної сировини.
8.3	Обробка та переробка молока

Продовження табл. А.1

1	2
9. Інші види діяльності	
9.1	Установки для попередньої обробки (такі операції як промивання, вибілювання, мерсеризація) або фарбування волокон чи текстилю
9.2	Підприємства для дублення шкіри та хутра
9.3	Установки для обробки поверхні речовин, предметів чи продуктів з використанням органічних розчинників, зокрема для оздоблення, друку, покриття, знежирювання, гідроізоляції, калібрування, фарбування, очистки або просочення
9.4	Установки для виробництва вуглецю (з коксу) чи електрографіту шляхом спалювання або графітизації
9.5	Установки для будування та фарбування суден чи видалення фарби з суден

Таблиця А.2 – Перелік забруднювачів згідно Протоколу про реєстри викидів та перенесення забруднювачів

№ п/п	Код CAS	Забруднювач
1	2	3
1	74-82-8	Метан (CH ₄)
2	630-08-0	Моноксид вуглецю
3	124-38-9	Діоксид вуглецю (CO ₂)
4		Гідрофтор-вуглеці (ГФВ)
5	10024-97-2	Оксид азоту (N ₂ O)
6	7664-41-7	Аміак (NH ₃)
7		Неметанові легкі органічні сполуки (НЛОС)
8		Оксиди азоту (NO ₂ /NO ₃)
9		Перофторовуглеці
10	2551-62-4	Гексафторид сірки
11		Оксиди сірки (SO ₂ /SO ₃)
12		Загальна кількість азоту
13		Загальна кількість фосфору
14		Гідрохлорфторвуглеці (ГХВ)
15		Хлорофторовуглеці (ХФВ)
16		Галони
17	7440-38-2	Арсен та його сполуки
18	7440-43-9	Кадмій та його сполуки (як Cd)
19	7440-47-3	Хром та його сполуки (як Cr)
20	7440-50-8	Мідь та її сполуки (як Cu)
21	7439-97-6	Ртуть та її сполуки (як Hg)
22	7440-02-0	Нікель та його сполуки (як Ni)
23	7439-92-1	Свинець та його сполуки (як Pb)
24	7440-66-6	Цинк та його сполуки (як Zn)
25	15972-60-8	Алахлор
26	309-00-2	Альдрин
27	1912-24-9	Атразин

Продовження табл. А.2

1	2	3
28	57-74-9	Хлордан
29	143-50-0	Хлордекон
30	470-90-6	Хлорфенвин-фос
31	85535-84-8	Хлороалкани (C ₁₀ – C ₁₃)
32	2921-88-2	Хлорпірифос
33	50-29-3	ДДТ
34	107-06-2	1,2-дихлоретан (ДХЕ)
35	75-09-2	Дихлорметан (ДХМ)
36	60-57-1	Дильдрин
37	330-54-1	Диурон
38	115-29-7	Ендосульфан
39	72-20-8	Ендрин
40		Галогенорганічні сполуки (як АОГ)
41	76-44-8	Гептахлор
42	118-74-1	Гексахлорбензол
43	87-68-3	Гексахлорбутадієн
44	608-73-1	1,2,3,4,5, 6-Гексахлорциклогексан (ГХЦ)
45	58-89-9	Ліндан
46	2385-85-5	Мірекс
47		ПХДД + ПДДФ (діоксини та фурани) (як т. е.)
48	608-93-5	Пентахлор-бензол
49	87-86-5	Пентахлор-фенол (ПХФ)
50	1336-36-3	Поліхлоровані біфеніли (ПХБ)
51	122-34-9	Симазин
52	127-18-4	Тетрахлоретилен (ТХЕ)
53	56-23-5	Тетрахлорметан (ТХМ)
54	12002-48-1	Трихлорбензоли (ТХБ)
55	71-55-6	1,1,1-трихлоретан
56	79-34-5	1,1,2,2-тетрахлоретан
57	79-01-6	Трихлоретилен
58	67-66-3	Трихлорметан
59	8001-35-2	Токсафен

Продовження табл. А.2

1	2	3
60	75-01-4	Вінілхлорид
61	120-12-7	Антрацен
62	71-43-2	Бензол
63		Бромовані дифенілові ефіри (БДЕ)
64		Нонілфенол етоксилати та пов'язані з ними речовини
65	100-41-4	Етилбензол
66	75-21-8	Окис етилену
67	34123-59-6	Ізопротурон
68	91-20-3	Нафталін
69		Олово-огранічні сполуки (як загал Sn)
70	117-81-7	Ди-(2-етилгексил) фталат (ДЕГФ)
71	108-95-2	Феноли (як загал. С)
72		Поліциклічні ароматичні вуглеводні (ПАВ) ^{b/}
73	108-88-3	Толуол
74		Трибутилін та сполуки
75		Трифенілтин і сполуки
76		Загальний органічний вуглець (як загал. С або ХПК/З)
77	1582-09-8	Трифлуралін
78	1330-20-7	Ксилоли
79		Хлориди (як загал. Cl)
80		Хлор та його неорганічні сполуки (як HCl)
81	1332-21-4	Азбест
82		Ціаніди (як загал. CN)
83		Фториди (як загал. F)
84		Фтор та його неорганічні сполуки (як загал. HF)
85	74-90-8	Ціаністий водень (HCN)
86		Тверді частинки ТЧ ₁₀
87	1806-26-4	Етоксилати та їх сполуки
88	206-44-0	Флуорантен
89	465-73-6	Іздрін
90	36355-1-8	Гексабромдифеніл
91	191-24-2	Бенз(а)пірен

ДОДАТОК Б

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Директор УКРНДІЕП

 Гриценко А.В.

20/8 р.

ТЕХНІЧНЕ ЗАВДАННЯ на виконання прикладної наукової роботи за темою № 8

1. Найменування прикладної наукової роботи

«Оцінка відповідності законодавчої та нормативно-правової бази України вимогам реалізації Протоколу про реєстри викидів і перенесення забруднювачів»

2. Підстава виконання

Тематичний план прикладних наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок за бюджетною програмою КПКВК 2401040 «Прикладні наукові та науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням у сфері природоохоронної діяльності, фінансова підтримка підготовки наукових кадрів» на 2019 – 2021 роки.

Виконання вимог Закону України «Про ратифікацію Протоколу про реєстри викидів та перенесення забруднювачів» від 03.02.2016 р. № 980-VIII.

3. Основні завдання

Проведення аналізу законодавчої та нормативно-правової бази України природоохоронного напрямку для визначення розділів та статей документів, до яких необхідно внесення змін у відповідності до Протоколу про реєстри викидів та перенесення забруднювачів.

4. Вихідні дані

Робота виконується вперше.

Закон України «Про ратифікацію Протоколу про реєстри викидів та перенесення забруднювачів» від 03.02.2016 р. № 980-VIII.

5. Основні результати

Має бути визначено пропозиції щодо внесення змін до законодавчих та нормативно-правових актів України, які мають забезпечувати вимоги з реалізації Протоколу про реєстри викидів і перенесення забруднювачів.

Результати мають бути використані при проведенні доопрацювання законодавчих та нормативно-правових документів України, у яких необхідно врахувати вимоги з реалізації Протоколу про реєстри викидів і перенесення забруднювачів.

6. Етапи прикладної наукової роботи та терміни виконання

Робота виконується в два етапи: Терміни виконання – 2020 рік.

Орієнтована дата складання проміжного звіту 25.12.2019.

Орієнтована дата складання заключного звіту 25.12.2020.

Презентація проміжного звіту – грудень 2019 р.

Презентація заключного звіту – грудень 2020 р.

Науковий керівник,
заступник директора з наукової роботи
та маркетингу наукових досліджень,
завідувач лабораторії екологічно безпечного
природокористування, засобів
і методів моніторингу довкілля,
д-р екон. наук, старш. наук. співроб.

О.О. Дмитрієва

ДОДАТОК В

РЕЦЕНЗІЯ

на проміжний звіт про науково-дослідну роботу «Оцінка відповідності законодавчої та нормативно-правової бази України вимогам реалізації Протоколу про реєстри викидів і перенесення забруднювачів»

На рецензію подано проміжний звіт на проведення науково-дослідної роботи «Оцінка відповідності законодавчої та нормативно-правової бази України вимогам реалізації Протоколу про реєстри викидів і перенесення забруднювачів» та технічне завдання на її виконання.

Науково-дослідна робота «Оцінка відповідності законодавчої та нормативно-правової бази України вимогам реалізації Протоколу про реєстри викидів і перенесення забруднювачів» виконувалась відповідно тематичному плану прикладних наукових досліджень на 2019 – 2021 роки науково-дослідної установи «Український науково-дослідний інститут екологічних проблем».

Проміжний звіт про науково-дослідну роботу складається з: вступу, 3-х розділів, висновку, переліку джерел посилань та одного додатку.

Відповідно до Закону України «Про ратифікацію Протоколу про реєстри викидів та перенесення забруднювачів» від 3 лютого 2016 року необхідно провести цілий ряд заходів щодо його реалізації в Україні, однією з вимог є внесення змін до законодавчих актів та статистичної звітності підприємств України.

Метою науково-дослідної роботи є проведення досліджень законодавчої та нормативно-правової бази України природоохоронного напрямку для визначення розділів та статей документів, до яких необхідно внести зміни у відповідності до міжнародного «Протоколу про реєстри викидів та перенесення забруднювачів».

В науково-дослідній роботі визначено проблеми впровадження реєстру викидів та перенесення забруднювачів (далі – РВПЗ) в країнах ЄС. Розглянуто основні країни ЄС, які вже розробили та впровадили РВПЗ у своїх країнах. За результатами проведеного аналізу показано, що основною проблемою з якою зіткнулися країни ЄС при розробці та впровадженні РВПЗ було створення спеціального законодавства й інституціональної бази, яка необхідна для збору та обробки даних для національних РВПЗ.

В науково-дослідній роботі основну увагу приділено застосуванню РВПЗ в Україні. Перелічено законодавчі акти держави, які важливо враховувати для реалізації вимог Протоколу в Україні; визначено переваги ведення РВПЗ для держави, для промисловості та користі для інших сторін при існуванні цього реєстру. Визначено недоліки, які необхідно усунути при впровадженні Протоколу та заходи для реалізації цього Протоколу в Україні.

В науково-дослідній роботі проведено дослідження щодо внесення змін в законодавчу та нормативно-правову бази України відповідно до вимог реалізації «Протоколу про реєстри викидів і перенесення забруднювачів». Проаналізовано велику кількість законодавчих та нормативно-правових актів України з таких напрямків, як охорона атмосферного повітря; охорона водного середовища; охорона ґрунтів та поводження з відходами. В результаті проведеного дослідження, в роботі наведено перелік законодавчих документів України, які потребують внесення змін з метою реалізації вимог Протоколу.

Істотних зауважень до розглянутої науково-дослідної роботи немає. Є побажання в заключному звіті цієї науково-дослідної роботи розглянути питання, які були розглянуті в «Доповіді про третій Глобальний круглий стіл по регістрам викидів та переносу забруднювачів», який відбувся в Женеві 28 – 29 листопада 2019 року.

Науково-дослідна робота «Оцінка відповідності законодавчої та нормативно-правової бази України вимогам реалізації Протоколу про реєстри викидів і перенесення забруднювачів» відповідає Технічному завданню.

Проміжний звіт по науково-дослідній роботі оформлений відповідно до вимог ДСТУ 3008:2015 «Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання» і може бути рекомендований для розгляду на Вченій раді УКРНДІЕП.

Рецензент:

канд. техн. наук, старший науковий співробітник
лабораторії радіоекологічної безпеки та радіаційного
моніторингу, УКРНДІЕП

Г.В. Хабарова

Підпис засвідчую:
Менеджер з персоналу УКРНДІЕП

С.В. Кривонос

ДОДАТОК Г

РЕЦЕНЗІЯ

**на проміжний звіт про науково-дослідну роботу
«Оцінка відповідності законодавчої та нормативно-правової бази
України вимогам реалізації Протоколу про реєстри викидів і
перенесення забруднювачів»**

На рецензію представлено проміжний звіт та технічне завдання на проведення науково-дослідної роботи «Оцінка відповідності законодавчої та нормативно-правової бази України вимогам реалізації Протоколу про реєстри викидів і перенесення забруднювачів».

Науково-дослідна робота виконувалась відповідно плану науково-дослідних робіт УКРНДІЕП на 2019 рік.

Проміжний звіт про науково-дослідну роботу складається з вступу, трьох розділів, висновку та одного додатку.

Актуальність роботи полягає в необхідності приведення законодавчої та нормативно-правової бази України у відповідність вимогам реалізації міжнародного «Протоколу про реєстри викидів і перенесення забруднювачів» (далі – Протокол), у зв'язку з тим, що цей Протокол було ратифіковано Законом України № 980-VIII від 03.02.2016 р.

Робота присвячена проведенню досліджень законодавчої та нормативно-правової бази України природоохоронного напрямку для визначення розділів та статей документів, до яких необхідно внесення змін у відповідності до Протоколу.

В першому розділі звіту розглянуто застосування реєстру викидів та перенесення забруднювачів в Україні. Представлені законодавчі акти держави, які необхідно враховувати для реалізації вимог Протоколу в Україні. Перелічені вигоди ведення реєстру викидів та перенесення забруднювачів для держави, для промисловості та вигоди для інших сторін при існуванні цього реєстру. Визначені основні недоліки, які необхідно усунути при впровадженні Протоколу в Україні, а також визначені заходи для реалізації цього Протоколу в країні.

В другому розділі представлено аналіз використання реєстру викидів та перенесення забруднювачів в країнах ЄС. Наведено перелік основних країн світу, які розробили та впровадили національні реєстри викидів та перенесення забруднювачів. Основними проблемами з якими зіткнулися країни ЄС при розробці та впровадженні реєстру викидів на перенесення забруднювачів було створення спеціального законодавства й інституціональної бази, яка необхідна для інтеграції збору даних і

налагодження потоку інформації.

Третій розділ звіту присвячено аналізу відповідності існуючої законодавчої та нормативно-правової бази України вимогам реалізації Протоколу. В розділі було розглянуто та проаналізовано досить велику кількість законодавчих та нормативно-правових актів України за такими напрямками, як: охорона атмосферного повітря, охорона водного середовища, охорона ґрунтів та поводження з відходами. По результатам проведеного аналізу запропоновано перелік законодавчих документів України в які необхідно внести зміни відповідно до вимог Протоколу.

Зауважень до розглянутої науково-дослідної роботи не має.

В цілому науково-дослідна робота «Оцінка відповідності законодавчої та нормативно-правової бази України вимогам реалізації Протоколу про реєстри викидів і перенесення забруднювачів» відповідає Технічному завданню. Проміжний звіт по науково-дослідній роботі оформлений відповідно до вимог ДСТУ 3008:2015 «Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання» і може бути рекомендований для розгляду на Вченій раді УКРНДІЕП.

Рецензент:

кандидат технічних наук, доцент кафедри хімії,
екології та експертних технологій
Національного аерокосмічного університету
ім. М. С. Жуковського «Харківський авіаційний
інститут»

І. М. Берешко

Вчений секретар

Національного аерокосмічного університету
ім. М. С. Жуковського «Харківський авіаційний
інститут», кандидат філософських наук, доцент

С. Є. Чмихун

ДОДАТОК Д

МІНІСТЕРСТВО ЕНЕРГЕТИКИ ТА ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ УКРАЇНИ

НАУКОВО-ДОСЛІДНА УСТАНОВА
«УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ
ЕКОЛОГІЧНИХ ПРОБЛЕМ»
(УКРНДІЕП)

ВИТЯГ ІЗ ПРОТОКОЛУ

10.12.2019 № 7
м. Харків

засідання вченої ради

Склад Вченої ради науково-дослідної установи «Український науково-дослідний інститут екологічних проблем» затверджено директором установи Гриценком А. В. від 30.01. 2019 р. у складі 27 осіб.

ПРИСУТНІ:

1. Голова Вченої ради – Гриценко Анатолій Володимирович – д-р геогр. наук, проф., директор
2. Заступник голови Вченої ради – Васенко Олександр Георгійович – канд. біол. наук, старш. наук. співроб., доц., перший заступник директора з наукової роботи, завідувач лабораторії досліджень екологічної стійкості об'єктів довкілля та природних територій особливої охорони
3. Заступник голови Вченої ради Дмитрієва Олена Олексіївна – д-р екон. наук, старш. наук. співроб., заступник директора з наукової роботи та маркетингу наукових досліджень, завідувач лабораторії екологічно безпечного природокористування, засобів і методів моніторингу довкілля
4. Секретар Вченої ради – Савченко Наталя Володимирівна – вчений секретар
5. Брук Володимир Вікторович – канд. техн. наук, в. о. завідувача лабораторії проблем формування та регулювання якості вод
6. Варламов Євгеній Миколайович – канд. техн. наук, старш. наук. співроб., завідувач сектору засобів і методів моніторингу навколишнього природного середовища лабораторії екологічно безпечного природокористування, засобів і методів моніторингу довкілля
7. Гутков Георгій Валентинович – завідувач сектору дослідження технологічних викидів забруднюючих речовин та еколого-енергетичного аудиту лабораторії охорони атмосферного повітря та систем управління відходами; голова первинної профспілкової організації
8. Жуковський Тимофій Федорович – канд. техн. наук, старш. наук. співроб., завідувач лабораторії охорони атмосферного повітря та систем управління відходами

9. Калініченко Олена Олексіївна – завідувач лабораторії еколого-аналітичних досліджень
10. Квасов Володимир Андрійович – канд. техн. наук, старш. наук. співроб., провідний науковий співробітник сектору засобів і методів моніторингу навколишнього природного середовища лабораторії екологічно безпечного природокористування, засобів і методів моніторингу довкілля
11. Клімов Олександр Васильович – канд. геогр. наук, завідувач сектору досліджень територій особливої охорони лабораторії досліджень екологічної стійкості об'єктів довкілля та природних територій особливої охорони
12. Коваленко Григорій Дмитрович – д-р фіз.-мат. наук, проф., старший науковий співробітник лабораторії радіоекологічної безпеки та радіаційного моніторингу
13. Козловська Оксана Вікторівна – науковий співробітник лабораторії радіоекологічної безпеки та радіаційного моніторингу; голова Ради молодих вчених
14. Крайнюкова Алла Миколаївна – д-р біол. наук, проф., завідувач лабораторії біологічних досліджень та біотестування
15. Маркіна Надія Кузьмівна – завідувач лабораторії екологічної гідрогеології та оцінювання екологічного стану територій
16. Палагута Оксана Анатоліївна – канд. техн. наук, старший науковий співробітник сектору засобів і методів моніторингу навколишнього природного середовища лабораторії екологічно безпечного природокористування, засобів і методів моніторингу довкілля; член Ради молодих вчених
17. Пісня Леонід Андрійович – канд. техн. наук, провідний науковий співробітник лабораторії оцінки впливу на навколишнє середовище та екологічної експертизи
18. Саввова Оксана Вікторівна – д-р. техн. наук, доц., старший науковий співробітник лабораторії радіоекологічної безпеки та радіаційного моніторингу
19. Свердлов Борис Соломонович – старший науковий співробітник лабораторії оцінки впливу на навколишнє середовище та екологічної експертизи
20. Ткачова Олена Володимирівна – завідувач сектору розробки систем управління відходами лабораторії охорони атмосферного повітря та систем управління відходами
21. Уберман Володимир Ілліч – канд. техн. наук, провідний науковий співробітник лабораторії проблем формування та регулювання якості вод
22. Хабарова Ганна Володимирівна – канд. техн. наук, старший науковий співробітник лабораторії радіоекологічної безпеки та радіаційного моніторингу, член Ради молодих вчених
23. Цапко Наталія Сергіївна – канд. техн. наук, начальник відділу міжнародного співробітництва та науково-технічної інформації; вчений секретар спеціалізованої вченої ради К 64.812.01
24. Шевченко Людмила Петрівна – завідувач сектору оцінювання екологічного стану територій лабораторії екологічної гідрогеології та оцінювання екологічного стану територій
25. Юрченко Анатолій Іванович – завідувач лабораторії природоохоронних заходів в агропромисловому та паливно-енергетичному комплексах

ЗАПРОШЕНІ:

Старко М. В. – старший науковий співробітник, УКРНДІЕП;

Гевлева О. Ю. – науковий співробітник, УКРНДІЕП;

Карлюк А. А. – науковий співробітник, УКРНДІЕП;

Доценко О. О. – науковий співробітник, УКРНДІЕП;

Мельник Л. В. – науковий співробітник, УКРНДІЕП;

Вітько В. І. – провідний науковий співробітник, канд. фіз.-мат. наук, УКРНДІЕП;

Свиридов Ю. В. – аспірант, УКРНДІЕП.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ

2. Про розгляд проміжного звіту про науково-дослідну роботу № 8 «Оцінка відповідності законодавчої та нормативно-правової бази України вимогам реалізації Протоколу про реєстри викидів і перенесення забруднювачів» (проміжний звіт) на замовлення Мінприроди України.

Науковий керівник: Дмитрієва Олена Олексіївна

Доповідач: Палагута Оксана Анатоліївна

Рецензент внутрішній: Хабарова Ганна Володимирівна

Рецензент зовнішній: Берешко Ігор Миколайович, доцент кафедри хімії, екології та експертних технологій Національного аерокосмічного університету ім. М. С. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» канд. техн. наук, доц.

2. СЛУХАЛИ:

Палагута О. А. – виступила з доповіддю про розгляд науково-дослідної роботи № 8 «Оцінка відповідності законодавчої та нормативно-правової бази України вимогам реалізації Протоколу про реєстри викидів і перенесення забруднювачів» (проміжний звіт) на замовлення Мінприроди України. У своїй доповіді вона розповіла, що актуальність роботи полягає у необхідності приведення законодавчої та нормативно-правової бази України у відповідність вимогам реалізації міжнародного «Протоколу про реєстри викидів і перенесення забруднювачів» при впровадженні РВПЗ в Україні.

Основні завдання роботи:

1. Аналіз використання РВПЗ в країнах ЄС.
2. Аналіз застосування РВПЗ в Україні.
3. Дослідження законодавчої та нормативно-правової бази України щодо змін відповідно до вимог реалізації Протоколу про реєстри викидів і перенесення забруднювачів (загальні природоохоронні документи; документи за напрямками: охорони атмосферного повітря, охорони водного середовища, охорони ґрунтів та поводження з відходами).
4. Визначити перелік законодавчих та нормативно-правових документів України, в які необхідно внести зміни відповідно до вимог Протоколу.

Основні результати роботи:

1. Проведено аналіз використання РВПЗ в країнах ЄС.
2. Розглянуто застосування РВПЗ в Україні.
3. Проведено дослідження відповідності існуючої законодавчої та нормативно-правової бази України вимогам реалізації Протоколу (загальні природоохоронні документи;

документи за напрямками: охорони атмосферного повітря, охорони водного середовища, охорони ґрунтів та поводження з відходами).

4. Запропоновано перелік законодавчих та нормативно-правових документів України, в які необхідно внести зміни відповідно до вимог Протоколу з метою запровадження РВПЗ в Україні (загальні природоохоронні документи; документи за напрямками: охорони атмосферного повітря, охорони водного середовища, охорони ґрунтів та поводження з відходами).

Висновки:

1. Проведено аналіз використання РВПЗ в країнах ЄС та наведено перелік основних країн світу, які розробили та впровадили національні РВПЗ.
2. Розглянуто застосування РВПЗ в Україні.
3. Проведено дослідження відповідності існуючої законодавчої та нормативно-правової бази України вимогам реалізації Протоколу.
4. Запропоновано перелік законодавчих та нормативно-правових документів України та їх статті, в які необхідно внести зміни відповідно до вимог Протоколу з метою запровадження РВПЗ в Україні (загальні природоохоронні документи; документи за напрямками: охорони атмосферного повітря, охорони водного середовища, охорони ґрунтів та поводження з відходами).
5. Виконана наукова робота повністю відповідає ТЗ.

ВИСТУПИЛИ:

Пісня Л. А. – запитав, мета першого етапу науково-дослідної роботи відповідає загальній меті теми? Чи правильно використано термін "забруднювачі" в науково-дослідній роботі?

Гутков Г. В. – поцікавився, коли будуть сформульовані необхідні зміни до статей законодавчо-нормативних актів?

Уberman В. І. – відмітив, що в таблиці за напрямком охорони водного середовища представлені не всі законодавчі акти цього напрямку. В роботі вони враховані?

Доповідач відповіла на питання у повному обсязі.

Васенко О. Г. – запропонував ухвалити роботу та рекомендувати представити для розгляду до Мінекоенерго України.

Гриценко А.В. – відмітив, що робота відповідає технічному завданню та виконана у повному обсязі. Запропонував ухвалити звіт про науково-дослідну роботу, рекомендувати представити роботу для розгляду до Мінекоенерго України та приступити до відкритого голосування.

При відкритому голосуванні було подано 25 голоси:
«ЗА» – 25; «ПРОТИ» – немає; «УТРИМАЛИСЬ» – немає.

УХВАЛИЛИ:

Заслухавши інформацію Палагути Оксани Анатоліївни про розгляд науково-дослідної роботи № 8 «Оцінка відповідності законодавчої та нормативно-правової бази України вимогам реалізації Протоколу про реєстри викидів і перенесення забруднювачів» (проміжний звіт) на замовлення Міністерства згідно Тематичного плану

прикладних наукових досліджень за бюджетною програмою КПКВК 2401040 «Прикладні наукові та науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням у сфері природоохоронної діяльності, фінансова підтримка підготовки наукових кадрів» УКРНДІЕП на 2019-2021 роки, Вчена рада прийняла рішення звіт ухвалити та рекомендувати представити роботу для розгляду до Мінекоенерго України.

Голова Вченої ради

Вчений секретар

А. В. Гриценко

Н. В. Савченко